

ŠKOLSKÁ PRÁVNICKÁ OSOBA ZŘÍZENÁ DOBROVOLNÝM SVAZKEM OBCÍ

Metodický návod pro obecní samosprávy, dobrovolné svazky obcí a ředitele jimi zřizovaných škol a školských zařízení

MŠMT 2009

OBSAH

ÚVOD	3
ČÁST PRVNÍ - Svazek obcí a školská právnická osoba – obecný přehled	4
I. Přehled základních právních předpisů	4
II. Svazek obcí	4
III. Školská právnická osoba	4
1. Právní postavení školské právnické osoby	5
2. Zřízení a vznik, zrušení a zánik školské právnické osoby	6
3. Působnost zřizovatele školské právnické osoby	6
4. Statutární orgán školské právnické osoby	7
5. Hospodaření školské právnické osoby a financování její činnosti	7
6. Doplňková činnost	8
7. Školský rejstřík	8
ČÁST DRUHÁ - Organizační a ekonomické náležitosti převodu zřizování školy z působnosti obce do úkolů svazku obcí	10
I. Vymezení výchozí situace	10
II. Zřízení svazku obcí	10
III. Smlouva o převodu činnosti základní školy	11
IV. Pracovněprávní vztahy	11
1. Přechod pracovněprávních vztahů	11
2. Funkce ředitele školy	12
V. Majetkové zajištění činnosti vznikající školské právnické osoby	13
1. Obecně k převedení majetku z dispozice příspěvkové organizace do dispozice školské právnické osoby	13
2. Převedení majetku do užívání školské právnické osobě „prostřednictvím“ svazku obcí	14
3. Bezprostřední převedení majetku obce do užívání školské právnické osobě	15
4. Uzavření smlouvy o výpůjčce se školskou právnickou osobou	15
VI. Financování činnosti školské právnické osoby	16
1. Zdroje úhrady výdajů na činnost školské právnické osoby a svazku obcí	16
2. Rozpočet školské právnické osoby	17
3. Některé otázky účetnictví školské právnické osoby	17

VII. Účetní, ekonomické a správní souvislosti zrušení příspěvkové organizace	18
VIII. Stanovení školského obvodu základní školy zřizované svazkem obcí	20
PŘÍLOHY	21
Příklad harmonogramu převodu činnosti základní školy podle části druhé	21
1. Usnesení zastupitelstva obce o záměru vytvořit dobrovolný svazek obcí	28
2. Smlouva o vytvoření dobrovolného svazku obcí; přílohou ke smlouvě jsou Stanovy dobrovolného svazku obcí	29
3. Smlouva o převodu činnosti a o přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů	37
4. Zřizovací listina školské právnické osoby	39
5. Smlouva o výpůjčce uzavřená mezi dobrovolným svazkem obcí a školskou právnickou osobou	41
6. Obecně závazná vyhláška obce, kterou se stanoví příslušná část školského obvodu základní školy zřizované svazkem obcí	44
7. Organizační schéma svazkového školství	45

ÚVOD

Vzdělávací soustava v České republice prochází významnými změnami nejen v oblasti obsahu a metod vzdělávání, ale také ve svých organizačních předpokladech. Rok 2005 přinesl mimo jiné dvě novinky, jejichž význam teprve musí být doceněn. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, svěřil **oprávnění zřizovat školy a školská zařízení také svazkům obcí**, přičemž postavení těchto škol stanovil jako rovnocenné školám obecním. Obcím sdruženým ve svazcích se tak umožňuje naplňovat jejich zodpovědnost za fungování podstatné části vzdělávací soustavy spojenými silami. V legislativní rovině tedy jsou dány předpoklady spolupráce obcí v oblasti školství. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) na základě zjišťování, zda a jak je spolupráce obcí ve školství fakticky realizována, je přesvědčeno, že je vhodné povzbuzovat obce k využívání možností sdružování do svazků za účelem společného výkonu úkolů v oblasti školství. Prvotním účelem tohoto návodu je tedy osvětlení základních pravidel vytváření svazků obcí za účelem zřizování škol a školských zařízení.

Další změnu přinesl zákon č. 561/2004 Sb. v oblasti právního postavení škol a školských zařízení. Vedle doposavad užívaných právních forem (např. příspěvkové organizace, obchodní společnosti nebo obecně prospěšné společnosti) školský zákon umožňuje zřizovat školy a školská zařízení v právní formě upravené zvlášť a výlučně pro oblast školství. **Školská právnická osoba**, jak školský zákon tuto právní formu nazývá, může být zřizována téměř všemi zřizovateli škol a školských zařízení, tedy subjekty veřejného i soukromého práva.

Výjimečnost školské právnické osoby daná jejím účelem umožnila již od počátku upravit její právní postavení se zvláštním ohledem na potřeby škol a školských zařízení. Další rozvoj této právní formy je ovšem nemyslitelný pouze na teoretické rovině. Proto MŠMT považuje za vhodné podpořit zřizování školských právnických osob také v rámci metodické podpory zřizování škol dobrovolnými svazky obcí. Z tohoto důvodu zde bude věnována pozornost zřizování škol svazky obcí právě ve formě školských právnických osob. Neznamená to sice, že by svazky obcí již zásadně neměly využívat formy příspěvkové organizace, MŠMT je však přesvědčeno, že právě svazky obcí mohou nové právní formě vytvořit místo v praxi a ve spolupráci s MŠMT tak působit na její další utváření.

ČÁST PRVNÍ

Svazek obcí a školská právnická osoba – obecný přehled

I. Přehled základních právních předpisů

(1)¹ Nejdůležitějším právním předpisem v tomto návodu samozřejmě je výše citovaný zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Pozornost si však zaslouží i další zákony, zejména:

- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

II. Svazek obcí

„Obce mají právo být členy svazku obcí za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů... Svazek obcí je právnickou osobou.“ (§ 49 odst. 1 a 3 zákona č. 128/2000 Sb.)

(2) Dobrovolný svazek obcí je formou spolupráce obcí, při níž se obce sdružují za účelem plnění svých úkolů a vytvářejí svazky s právní subjektivitou. Z pohledu občanského zákoníku je svazek obcí zájmovým sdružením právnických osob.

(3) O vytvoření svazku obcí sjednávají obce dohodu, jejíž povinnou přílohou jsou stanovy svazku vymezující další podrobnosti jeho organizace a fungování (§ 50 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb.). Ke vzniku svazku obcí však dochází až jeho registrací u příslušného krajského úřadu v souladu s § 20i odst. 2 občanského zákoníku.

(4) Svazek obcí je právnickou osobou, jedná tedy svým jménem k tomu ustavenými orgány. Stanovení orgánů svazku obcí, jejich pravomocí a vzájemných vztahů je předmětem stanov. Stanovy také vymezují úkoly svazku obcí, způsob materiálního zajištění činnosti svazku – tedy především případné majetkové vklady obcí do svazku a způsob financování jeho činnosti.

(5) Rozpočtové hospodaření svazku obcí upravuje zákon č. 250/2000 Sb.

III. Školská právnická osoba

„Školská právnická osoba je právnickou osobou zřízenou podle tohoto zákona, jejíž hlavní činností je poskytování vzdělávání podle vzdělávacích programů uvedených v § 3 a školských služeb podle tohoto zákona.“ (§ 124 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb.)

---

¹ Odstavce v textu jsou průběžně číslovány od 1 do 88. Číslování má umožnit snazší odkazy v rámci textu, které jsou uvedeny prostým použitím závorky s číslem „(1)“.

1. Právní postavení školské právnické osoby

(6) Školská právnická osoba je formou právnické osoby, jejíž **hlavní činností podle § 124 školského zákona je vždy poskytování vzdělávání a školských služeb**. Hlavní činnost je tak u tohoto typu právnické osoby vymezena jednoznačně a výslovně, je omezena pouze na uskutečňování vzdělávání a školských služeb (narozdíl např. od příspěvkové organizace územního samosprávného celku, již lze do hlavní činnosti svěřit podstatně širší rozsah úkolů zřizovatele). Školská právnická osoba může (rovněž jako příspěvková organizace) vedle hlavní činnosti uskutečňovat i **doplňkovou** činnost (26), která však nesmí být na úkor hlavní činnosti.

(7) Zřizovatelem školské právnické osoby může být

- MŠMT, kraj, obec nebo svazek obcí,
- jiná právnická osoba (např. registrovaná církev, obchodní společnost) nebo fyzická osoba.

(8) Vymezení dvou kategorií zřizovatelů je důležité z hlediska některých dalších podmínek fungování školské právnické osoby (hospodaření, zánik apod.). Pro obec či svazek obcí je školská právnická osoba fakultativní formou právnické osoby vedle právní formy příspěvkové organizace. Obě právní formy mají mnoho společných znaků, ale mají také významné **odlišnosti**:

- Příspěvková organizace vzniká dnem určeným zřizovatelem v rozhodnutí o zřízení (viz § 27 odst. 3 zákona č. 250/2000 Sb.). Školská právnická osoba vzniká dnem zápisu do rejstříku školských právnických osob (viz § 125 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb.).
- Zřizovatel příspěvkové organizace má povinnost zapsat nově vzniklou právnickou osobu do obchodního rejstříku (zápis je zpoplatněn), v případě zřízení školské právnické osoby postačí zápis do rejstříku školských právnických osob (tento zápis není zpoplatněn). Dochází tak zároveň ke zjednodušení proti příspěvkovým organizacím, neboť žádost o zápis do rejstříku školských právnických osob se podává zároveň se žádostí o zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku škol a školských zařízení, resp. s žádostí o změny v údajích zapisovaných v rejstříku škol a školských zařízení.
- IČ přiděluje školské právnické osobě přímo MŠMT (srov. § 22 odst. 1 písm. e) zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů).
- Školská právnická osoba má v § 137 zákona č. 561/2004 Sb. definovány pouze tři fondy - rezervní fond, investiční fond, fond kulturních a sociálních potřeb, přičemž pravidla pro naplňování a používání rezervního fondu a investičního fondu jsou stanovena velmi volně, aby umožňovala školské právnické osobě potřebnou flexibilitu. Ostatní fondy může tvořit, pokud jí to dovolí zřizovatel. Peněžní fondy příspěvkové organizace jsou v § 29 zákona č. 250/2000 Sb. vymezeny přísněji a zahrnují navíc ještě fond odměn.
- Školská právnická osoba vede účetnictví v souladu s vyhláškou č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví. Příspěvková organizace vede účetnictví podle vyhlášky č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu.

(9) Na základě těchto odlišností lze konstatovat, že právní forma školské právnické osoby je z hlediska jejího vzniku či změn pro zřizovatele výhodnější, zejména vzhledem k menší časové náročnosti jednotlivých kroků, které musí zřizovatel v souvislosti se vznikem či změnami právnické osoby zajišťovat. Současně je potřeba zdůraznit, že volba právní formy,

v níž bude zřízena škola nebo školské zařízení, nemá vliv na přístup k dotačním titulům v oblasti školství, ani k nárokovým dotacím podle zákona č. 561/2004 Sb. (21).

(10) V § 124 odst. 4 a 5 zákona č. 561/2004 Sb. se vymezuje subsidiární použití ustanovení obchodního zákoníku ve věcech zřízení, vzniku, zrušení a zániku školské právnické osoby a zákona č. 126/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o přeměnách obchodních společností a družstev, ve věcech jejího rozdělení, sloučení a splnutí. To znamená, že pokud není některá záležitost v této oblasti řešena výslovně zákonem č. 561/2004 Sb., použijí se přiměřeně příslušná ustanovení obchodního zákoníku, resp. zákona č. 126/2008 Sb.

2. Zřízení a vznik, zrušení a zánik školské právnické osoby

(11) **Akt zřízení školské právnické osoby je oddělen od jejího vzniku.** Ustanovení § 125 zákona č. 561/2004 Sb. stanoví, jakým úkonem a dokumentem se zřizuje školská právnická osoba – **zřizovací listinou** v případě jednoho zřizovatele (např. svazku obcí), nebo zřizovatelskou smlouvou, je-li více zřizovatelů. V § 125 odst. 3 zákona č. 561/2004 sb. se stanovují povinné náležitosti zřizovací listiny nebo zřizovatelské smlouvy.

(12) Školská právnická osoba **vzniká zápisem do rejstříku školských právnických osob**, který je součástí školského rejstříku vedeného MŠMT (27 – 30). Toto řešení umožňuje spojit řízení o zápisu školy a školského zařízení do rejstříku škol a školských zařízení a řízení o vzniku právnické osoby, která bude činnost této školy a školského zařízení vykonávat.

(13) **Okamžik zániku** školské právnické osoby je v § 126 zákona č. 561/2004 Sb. **vázán na den jejího výmazu** z rejstříku školských právnických osob. Zániku školské právnické osoby předchází její zrušení, v případě veřejných zřizovatelů bez likvidace (práva a povinnosti školské právnické osoby přechází přímo ze zákona na zřizovatele).

(14) Vedle obvyklých důvodů zrušení školské právnické osoby je v § 126 písm. d) zákona č. 561/2004 Sb. stanoveno, že ke zrušení školské právnické osoby dojde také dnem nabytí právní moci rozhodnutí o výmazu poslední školy nebo školského zařízení ze školského rejstříku. Je tak znovu zohledněna výlučnost školské právnické osoby, která může právně existovat pouze v případě, že je oprávněna vykonávat svou hlavní činnost, tedy poskytovat vzdělávání nebo školské služby ve školách a školských zařízeních. **V okamžiku, kdy nebude ve školském rejstříku zapsána žádná škola nebo školské zařízení pro danou školskou právnickou osobu, pozbývá tato osoba smysl své právní existence.**

3. Působnost zřizovatele školské právnické osoby

(15) Ustanovení § 129 zákona č. 561/2004 Sb. vymezuje působnost zřizovatele školské právnické osoby, přičemž s ohledem **na odlišnosti v právním postavení veřejného a soukromého zřizovatele** je tato působnost vymezena pro obě kategorie zřizovatelů zvlášť.

(16) V případě zřizovatelů soukromých dochází k výraznému uvolnění vazby školské právnické osoby na svého zřizovatele (jako orgán „soukromé“ školské právnické osoby se zavádí rada, která vykonává většinu kompetencí, které v případě veřejných školských právnických osob zůstávají zřizovateli).

(17) **V případě školských právnických osob zřízených veřejným zřizovatelem (svazkem obcí, obcí) jsou úzké vazby na zřizovatele zachovány.** Územní samosprávné celky (a zprostředkovaně i svazky obcí) totiž nesou primární zákonnou odpovědnost za zajištění vzdělávání. Za tímto účelem zřizují školy a školská zařízení (v právní formě příspěvkových organizací nebo ve formě školské právnické osoby), s tím že musejí mít reálné zákonné možnosti zasahovat do činnosti jimi zřízených právnických osob, ovlivňovat jejich právní

existenci i skladbu vzdělávacích činností. Z tohoto důvodu v případě školských právnických osob zřizovaných veřejným zřizovatelem se **nevytváří rada** jako další orgán školské právnické osoby, který by přebíral kompetence zřizovatele (viz § 130 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb.).

4. Statutární orgán školské právnické osoby

(18) **Statutárním orgánem** školské právnické osoby (viz § 131 zákona č. 561/2004 Sb.), a to veřejného i soukromého zřizovatele, je **ředitel**. Ředitel rozhoduje ve všech věcech školské právnické osoby, pokud zákon nesvěří rozhodování jinému orgánu.

(19) Ředitele veřejné školské právnické osoby jmenuje a odvolává zřizovatel, a to za podmínek a postupem stanoveným v § 166 zákona č. 561/2004 Sb. (51 – 56).

5. Hospodaření školské právnické osoby a financování její činnosti

(20) Ustanovením § 133 zákona č. 561/2004 Sb. jsou vymezeny základní zdroje příjmů školské právnické osoby:

- finanční prostředky ze státního rozpočtu; ke státnímu rozpočtu je finanční vztah školské právnické osoby zřizované svazkem obcí zprostředkován rozpočtem zřizovatele, s výjimkou poskytování finančních prostředků podle § 160 až 163 zákona č. 561/2004 Sb., které jsou poskytovány školské právnické osobě krajským úřadem v přenesené působnosti přímo,
- finanční prostředky z rozpočtů územních samosprávných celků,
- příjmy z hlavní a doplňkové činnosti,
- finanční prostředky přijaté od zřizovatele,
- úplata za vzdělávání a školské služby (v případě veřejného zřizovatele tento zdroj nepřichází v úvahu u základního a středního vzdělávání a posledního ročníku mateřské školy),
- příjmy z majetku ve vlastnictví školské právnické osoby,
- dary a dědictví,
- případné další zdroje.

(21) Zde je namístě zdůraznit, **že rozsah a způsob poskytování finančních prostředků ze státního rozpočtu na činnost škol a školských zařízení je stanoven zejména v § 160 až 163 zákona č. 561/2004 Sb. a je určen v závislosti na druhu zřizovatele, nikoliv podle právní formy, v níž je škola nebo školské zařízení zřízeno.** Školská právnická osoba zřizovaná svazkem obcí má proto nárok na finanční prostředky podle § 160 odst. 1 písm. c) citovaného zákona za stejných podmínek a v tomtéž rozsahu, jako by měla příspěvková organizace. Rozdíl není ani v přístupu k dotacím z většiny rozvojových programů ve vzdělávání a dalších nenárokových dotačních nástrojů MŠMT.

(22) Zákon č. 561/2004 Sb. také stanoví, jaký **majetek** školská právnická osoba používá pro svou činnost. V zásadě se může jednat pouze o majetek ve vlastnictví školské právnické osoby a o majetek jiných vlastníků, který školská právnická osoba využívá na základě nájmu nebo výpůjčky. Protože zákon č. 561/2004 Sb. zde neupravuje obdobu svěřeni majetku zřizovatele do správy ve smyslu zákona č. 250/2000 Sb., je také **případné užívací právo školské právnické osoby k majetku zřizovatele nutné založit formou výpůjčky nebo nájmu** (57 -66, 71 – 73).

(23) Ustanovení § 134 zákona č. 561/2004 Sb. upravuje pravidla hospodaření v hlavní činnosti školské právnické osoby a nakládání s majetkem s ohledem na neziskový charakter této právnické osoby. Pravidla pro financování a hospodaření školských právnických osob jsou stanovena tak, aby minimalizovala rizika nevhodného použití prostředků, které jsou vynakládány na školství z veřejných zdrojů. Z hospodářských aktivit školské právnické osoby jsou zákonem vyloučeny ty činnosti, které jsou z hlediska efektivního využití veřejných prostředků vynakládaných na školství výrazně a nepřiměřeně rizikové, například zajišťovat závazky jiných osob, viz § 136 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb. (u školských právnických osob veřejných zřizovatelů je rozsah omezení širší).

(24) Školská právnická osoba podle § 137 a 138 zákona č. 561/2004 Sb. vytváří peněžní **fondy** ze zákonem uvedených zdrojů a může je použít výhradně pro zákonem stanovené účely. Struktura fondů je však oproti příspěvkovým organizacím zjednodušená. **Školská právnická osoba zřizovaná svazkem obcí vytváří vždy rezervní fond a investiční fond a fond kulturních a sociálních potřeb.** Pravidla pro naplňování a používání rezervního fondu a investičního fondu jsou stanovena poměrně volně. Při nakládání s fondem kulturních a sociálních potřeb se postupuje podle vyhlášky č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů.

(25) **V rámci účetních jednotek se školská právnická osoba řadí mezi jiné právnické osoby, jejichž hlavním předmětem činnosti není podnikání.** Školská právnická osoba vede účetnictví podle zákona č. 563/1991 Sb. a vyhlášky č. 504/2002 Sb. (82 – 84).

6. Doplnková činnost

(26) V souladu s ustanovením § 135 zákona č. 561/2004 Sb. **může školská právnická osoba vedle své hlavní činnosti, pro niž byla zřízena, provozovat i doplňkovou** (převážně podnikatelskou) **činnost** za podmínek stanovených předpisy upravujícími podnikání a za podmínky neomezení vlastní hlavní činnosti, k jejímuž zkvalitnění svými výnosy doplňková činnost přispívá. Ustanovení vymezuje zásady, za nichž je možno doplňkovou činnost provádět. Školské právnické osoby zřizované MŠMT, krajem, obcí nebo svazkem obcí mohou doplňkovou činnost vykonávat pouze za podmínek stanovených ve zřizovací listině nebo zřizovatelské smlouvě.

7. Školský rejstřík

(27) Školský rejstřík je ustanovením § 141 zákona č. 561/2004 Sb. charakterizován jako veřejný seznam, obdobně jako je tomu v případě obchodního rejstříku. Člení se na **rejstřík škol a školských zařízení a rejstřík školských právnických osob.**

(28) Zákon č. 561/2004 Sb. vymezuje právní účinky zápisu školy a školského zařízení **do rejstříku škol a školských zařízení.** Okamžikem zápisu vznikají právnické osobě, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, zákonem stanovená práva, a to právo poskytovat vzdělávání a školské služby podle tohoto zákona, vydávat státem garantované doklady o poskytnutém vzdělání a nárok na finanční prostředky ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu územního samosprávného celku, a to za podmínek stanovených zákonem č. 561/2004 Sb. a pouze v rozsahu zápisu do rejstříku škol a školských zařízení (viz § 142).

(29) **Rejstřík školských právnických osob** vede výlučně MŠMT. K zápisu do tohoto rejstříku se váže vznik školské právnické osoby. **Zápis do rejstříku školských právnických osob (a výmaz z tohoto rejstříku) má tedy konstitutivní účinky z hlediska právní existence školské právnické osoby.** Rejstřík školských právnických osob je postaven na zásadě publicity, což znamená, že skutečnosti zapsané v rejstříku školských právnických osob

jsou účinné vůči každému ode dne, ke kterému byl zápis proveden, a zároveň každý bude mít možnost se s údaji zapsanými v tomto rejstříku seznámit.

(30) V rejstříku školských právnických osob jsou vedeny pouze údaje, které se týkají školské právnické osoby jako právnické osoby, tedy nikoliv údaje týkající se škol a školských zařízení, jejichž činnost tato osoba vykonává. Tyto školy a školská zařízení budou vedeny společně s ostatními v rejstříku škol a školských zařízení. **Nezavádí se tedy dvojitý rejstřík, ale dvě části jednoho rejstříku se zcela odlišným účelem.**

ČÁST DRUHÁ

Organizační a ekonomické náležitosti převodu zřizování školy z působnosti obce do úkolů svazku obcí

I. Vymezení výchozí situace

(31) Při popisu návaznosti jednotlivých kroků ke vzniku školské právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení zřizované svazkem obcí je žádoucí nejdříve vycházet z nejjednoduššího myslitelného případu:

- Na počátku stojí 2 obce, z nichž 1 zřizuje školu ve formě příspěvkové organizace a druhá není zřizovatelem školy; typickým příkladem je základní škola, v úvahu však přicházejí i činnosti ostatních druhů škol a činnosti školských zařízení.
- Účelem je vytvořit svazek těchto obcí, který bude od 1. ledna 2010 zřizovatelem dosavadní školy, a to ve formě školské právnické osoby.

(32) Na tomto místě není potřeba zabývat se motivy takového postupu, ani způsobem, jímž obce předjednají jeho náležitosti; necht' zúčastněné obce v jednáních předcházejících právním a ekonomickým krokům čerpají ze své osvědčené praxe.

(33) Pozornost se tedy zaměřuje na kroky, které jsou formalizované, musí splňovat předepsané náležitosti a mají konkrétní právní nebo ekonomické důsledky.

(34) Vzhledem k tomu, že institut příspěvkových organizací ani školských právnických osob neumožňuje změnu zřizovatele právnické osoby, je nutné, aby došlo k převedení činnosti školy z dosavadní příspěvkové organizace zřizované obcí na nově zřízenou školskou právnickou osobu svazku obcí.

(35) Ve výše uvedeném modelovém případě se předpokládá, že činnost školy byla jedinou činností příspěvkové organizace, a proto je součástí celého procesu také zrušení příspěvkové organizace. Poněvadž činnost školy a řada souvisejících práv a povinností (např. pracovněprávní vztahy) bude na školskou právnickou osobu přecházet přímo ze zanikající příspěvkové organizace, je nezbytné, aby mezi zánikem příspěvkové organizace a vznikem školské právnické osoby nebyla žádná časová prodleva. **Obě skutečnosti tedy na sebe musejí bezprostředně navazovat.**

(36) Datum převodu činnosti školy a souvisejících organizačních změn je v daném příkladu stanoveno na **přelom kalendářního roku** z praktických důvodů, neboť zejména z **účetního a ekonomického pohledu je převod k tomuto datu nejnáze realizovatelný.**

II. Zřízení svazku obcí

„Obce mohou při výkonu samostatné působnosti vzájemně spolupracovat... Spolupráce mezi obcemi se uskutečňuje... na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí.“ (§ 46 odst. 1 a 2 písm. b) zákona č. 128/2000 Sb.)

(37) Poněvadž zřízení školské právnické osoby bude úkonem svazku obcí, za nějž jednají jeho orgány, musí svazek obcí existovat v určitém předstihu před zrušením příspěvkové organizace členskou obcí a založením školské právnické osoby svazkem.

(38) O vytvoření svazku obcí uzavírají zúčastněné obce smlouvu podle § 46 odst. 2 písm. b) zákona č. 128/2000 Sb. Přílohou smlouvy musejí být stanovy svazku obcí.

(39) Smlouva o vytvoření svazku obcí bude zpravidla účinná přijetím návrhu smlouvy všemi účastníky (v daném případě oběma obcemi), tím však ještě nedochází ke vzniku svazku obcí. **Svazek obcí** je sdružením právnických osob ve smyslu občanského zákoníku a **právní způsobilosti nabývá až zápisem do registru sdružení vedeného u krajského úřadu** příslušného podle sídla sdružení (§ 20i odst. 2 občanského zákoníku). Při zřizování svazku obcí je proto nutné počítat také s časovou prodlevou při zápisu svazku do registru. Je vhodné zjistit si u příslušného krajského úřadu obvyklé lhůty vyřizování žádostí o registraci apod.

(40) Jakmile svazek obcí vznikne, může stanovami předurčený orgán svazku obcí rozhodnout o zřízení školy ve formě školské právnické osoby a za účelem koordinace přechodu činnosti dosavadní školy na nově zřizovanou školskou právnickou osobu jednat s obcí, která zatím školu zřizuje.

III. Smlouva o převodu činnosti základní školy

(41) Smyslem „převedení“ školy z působnosti obce do působnosti svazku obcí je při současném zániku příspěvkové organizace obce a vzniku školské právnické osoby svazku zachovat existenci školy jako činnosti zapsané ve školském rejstříku a docílit kontinuity v poskytování vzdělávání a v pracovněprávních vztazích pedagogických pracovníků i dalších zaměstnanců.

(42) Z hlediska **školského rejstříku** musí být dosaženo stavu, kdy u dosavadní již zapsané školy (je identifikovatelná pomocí jedinečného resortního identifikátoru) **dojde ke změně v údajích o právnické osobě vykonávající činnost školy a o zřizovateli** (§ 144 odst. 1 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb.).

(43) Z pohledu pracovního práva je zase žádoucí uplatnit § 338 odst. 2 a § 340 zákoníku práce.

(44) V obou případech musí být dán zřejmý projev souhlasné vůle současného a budoucího zřizovatele školy k tomu, aby takové důsledky nastaly. Proto uzavře **svazek obcí s obcí, která zřizuje školu, smlouvu**, v níž se dohodnou, že **k určitému datu přejde činnost konkrétní školy** (identifikované odkazem na zápis ve školském rejstříku) vykonávané dosud příspěvkovou organizací zřizovanou obcí na školskou právnickou osobu zřízenou svazkem obcí. Ve smlouvě bude rovněž **dojednán přechod pracovněprávních vztahů** z příspěvkové organizace na školskou právnickou osobu. Jednou ze smluvních stran musí být svazek obcí, a proto smlouvu nelze uzavřít před jeho vznikem. I z tohoto důvodu je tedy nutné při zřízení svazku obcí počítat s časovou rezervou před samotným okamžikem převodu činnosti školy.

IV. Pracovněprávní vztahy

„Dochází-li k převodu činnosti zaměstnavatele nebo části činnosti zaměstnavatele... k jinému zaměstnavateli, přecházejí práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů v plném rozsahu na přejímajícího zaměstnavatele.“ (§ 338 odst. 2 zákoníku práce)

1. Přechod pracovněprávních vztahů

(45) Ustanovení § 338 odst. 2 zákoníku práce stanovuje jako přímý důsledek převodu činnosti zaměstnavatele na jiného zaměstnavatele změnu v subjektu pracovněprávních vztahů a přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů na nového zaměstnavatele. **Pracovněprávní vztahy tudíž zůstávají zachovány, pouze se změní osoba zaměstnavatele.** To je výhodné z hlediska nižší administrativní náročnosti, vyšší právní jistoty zaměstnanců a nižších finančních nákladů. Převedení činnosti zaměstnavatele a související přechod práv a

povinností z pracovněprávních vztahů totiž **není výpovědním důvodem, a proto pracovní poměry zaměstnanců nadále trvají**. Přechod zaměstnanců k novému zaměstnavateli se potom neřeší prostřednictvím výpovědí a nových pracovních smluv, ale dochází k němu automaticky.

(46) Před přechodem práv a povinností z pracovněprávních vztahů musí příspěvková organizace splnit informační povinnost podle § 339 zákoníku práce vůči odborové organizaci, radě zaměstnanců, resp. dotčeným zaměstnancům.

(47) Přechod pracovněprávních vztahů musí být provázen sepsáním protokolu o převzetí zaměstnanců a pracovněprávních závazků mezi příspěvkovou organizací a školskou právnickou osobou (k praktické realizaci viz (74, 75)).

(48) Podle speciálních ustanovení § 338 až 340 zákoníku práce se postupuje i tehdy, dochází-li při převodu činností a úkolů původního zaměstnavatele současně k jeho zrušení. V takovém případě **není dán výpovědní důvod** podle § 52 písm. a) zákoníku práce, a proto ani **nepřipadá v úvahu výplata odstupného** zaměstnancům, do jejichž pracovněprávních vztahů vstupuje nový zaměstnavatel.

(49) Zákoník práce neupravuje zvláštní postup u zaměstnanců, kteří s přechodem pracovněprávních vztahů nesouhlasí. Nesouhlas zaměstnance zde není zvláštním důvodem ukončení pracovněprávního vztahu, při kterém by zaměstnanci náleželo odstupné. Nesouhlasí-li zaměstnanec s přechodem práv a povinností z pracovněprávních vztahů na jiného zaměstnavatele, je oprávněn dát výpověď podle obecného ustanovení § 50 odst. 3 zákoníku práce.

(50) V souvislosti s přechodem pracovněprávních vztahů na jiného zaměstnavatele může být uskutečněno také přemístění zaměstnavatele. To však **nelze** s přechodem pracovněprávních vztahů **směšovat**, a je proto nutné posuzovat je samostatně bez ohledu na to, zda došlo k přechodu pracovněprávních vztahů, potažmo v jaké časové souvislosti s přechodem k přemístění došlo. Vzhledem k tomu, že přeložit zaměstnance k výkonu práce do jiného místa, než bylo sjednáno v pracovní smlouvě, je podle § 43 zákoníku práce možné výhradně s jeho souhlasem, je přemístění zaměstnavatele v § 52 písm. b) upraveno jako výpovědní důvod, při kterém náleží zaměstnanci v souladu s § 67 odstupné.

2. Funkce ředitele školy

(51) Zvláštní pozornost zasluhuje funkce ředitele školy. I on je zaměstnancem příspěvkové organizace, a proto se na něj vztahují výše uvedená pravidla. Zároveň je však jeho pracovněprávní vztah založen jmenováním, přičemž jmenování a odvolání ředitele školy se řídí zvláštními pravidly podle § 166 zákona č. 561/2004 Sb. Na § 166 odkazuje také úprava jmenování a odvolání ředitele školské právnické osoby zřizované svazkem obcí v § 131 odst. 2.

(52) Ředitele školy zřizované obcí nebo svazkem obcí je **zřizovatel oprávněn odvolat pouze z důvodů taxativně stanovených** v § 166 odst. 4 a 5 zákona č. 561/2004 Sb. Není-li naplněn žádný ze zákonem stanovených důvodů, nelze ředitele odvolat.

(53) Funkce ředitele školy je prvotně svázána s právnickou osobou vykonávající činnost školy a teprve druhotně se školou. Ustanovení § 166 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb. tak odvozuje funkci ředitele škol a školských zařízení od funkce ředitele právnické osoby vykonávající jejich činnost.

(54) Při převodu činnosti školy z obecní příspěvkové organizace na školskou právnickou osobu zřizovanou svazkem obcí zůstává zachována jak činnost školy, tak související soubor pracovněprávních vztahů, z hlediska školy však zaniká funkce ředitele právnické osoby, která vykonává její činnost (funkce zůstane svázána s původní příspěvkovou organizací a spolu s ní

v případě jejího zrušení také zanikne). Je tedy naplněn důvod odvolání ředitele školy podle § 166 odst. 4 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb. a ředitel školy musí být odvolán.

(55) Odvoláním ovšem nezaniká samotný pracovní poměr bývalého ředitele, který tudíž spolu s ostatními zaměstnanci přechází k novému zaměstnavateli.

(56) Zároveň bude muset svazek obcí jmenovat ředitele školské právnické osoby (a tedy ředitele všech škol a školských zařízení, jejichž činnost bude školská právnická osoba vykonávat). Jmenování ředitele bude podloženo konkursním řízením (§ 166 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb.), které může svazek obcí vyhlásit prakticky okamžitě po vydání zřizovací listiny školské právnické osoby (budou již známy všechny náležitosti vyhlášení konkursu podle § 3 vyhlášky č. 54/2005 Sb., o náležitostech konkursního řízení a konkursních komisích. Je totiž nezbytné, aby ředitel školské právnické osoby mohl vykonávat svoji funkci již ke dni vzniku právnické osoby.

V. Majetkové zajištění činnosti vznikající školské právnické osoby

„Školská právnická osoba užívá ke své činnosti:

a) vlastní majetek,

b) majetek vypůjčený nebo pronajatý od zřizovatele nebo jiné osoby.“ (§ 140 zákona č. 561/2004 Sb.)

1. Obecně k převedení majetku z dispozice příspěvkové organizace do dispozice školské právnické osoby

(57) Nezbytnou náležitostí činnosti školské právnické osoby je její majetkové zajištění, které se také vymezuje ve zřizovací listině v souladu s § 125 odst. 3 písm. f) zákona č. 561/2004 Sb. Zřizovatel proto již při zřízení školské právnické osoby musí mít jistotu, že okamžikem vzniku školské právnické osoby bude vytvořeno odpovídající materiální zázemí pro její činnost. Prvním krokem je převod majetku z dispozice dosavadní příspěvkové organizace vykonávající činnost školy do dispozice školské právnické osoby.

(58) Vzhledem k tomu, že činnost školy se převádí na právnickou osobu jiného zřizovatele, měl by majetek využívaný v činnosti školy, který je ve vlastnictví zřizovatele a je svěřen příspěvkové organizaci do správy, přejít v souvislosti se zrušením příspěvkové organizace nejprve zpět do užívání zřizovatele. Obdobně majetek ve vlastnictví příspěvkové organizace by měl přejít do vlastnictví zřizovatele. V rozhodnutí (usnesení zastupitelstva obce) o zrušení příspěvkové organizace tedy bude stanoveno, že v souladu s § 27 odst. 3 zákona č. 250/2000 Sb. **dnem zániku organizace přechází jí svěřený majetek zpět do dispozice zřizovatele a majetek v jejím vlastnictví se stává majetkem zřizovatele.**

(59) Převod užívacího nebo vlastnického práva k tomuto majetku z obce na školskou právnickou osobu zřizovanou svazkem obcí lze učinit více způsoby:

(60) Základní způsoby **dočasného převodu užívacího práva na školskou právnickou osobu:**

- smlouva o výpůjčce (nájmu) uzavřená mezi obcí a školskou právnickou osobou;
- svěřením majetku svazku obcí (nejlépe) formou vkladu, který se vymezí ve stanovách svazku; ve stanovách lze určit datum účinnosti vkladu i na pozdější den než den vzniku svazku obcí; svazek obcí následně majetek pronajme nebo vypůjčí školské právnické osobě,

- darování nebo prodej majetku obce svazku obcí, který následně majetek pronajme nebo vypůjčí školské právnické osobě.

(61) Základní způsoby **převodu vlastnického práva:**

- darovací smlouva mezi obcí a školskou právnickou osobou,
- kupní smlouva mezi obcí a školskou právnickou osobou.

(62) K dispozicím s **nemovitým majetkem**, kromě jeho vkladu do svazku obcí, je nutné upozornit též na ustanovení § 39 zákona č. 128/2000 Sb., který ukládá obci zveřejnit záměr obce prodat, směnit nebo darovat nemovitý majetek, pronajmout jej nebo poskytnout jako výpůjčku, a to po dobu nejméně 15 dnů před rozhodnutím v příslušném orgánu obce vyvěšením na úřední desce obecního úřadu, aby se k němu mohli zájemci vyjádřit a předložit své nabídky. Nesplnění této povinnosti působí absolutní neplatnost právního úkonu.

(63) Naproti tomu vklad (obsahem analogický výpůjčce) nemovitého majetku do svazku obcí není touto povinností dotčen (srov. § 39 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb.).

(64) Převod vlastnického práva na svazek obcí nebo školskou právnickou osobu (darem nebo na základě kupní smlouvy) nemusí být žádoucí z hlediska hospodárnosti nakládání s majetkem obce.

(65) V případě převodu pouze užívacího práva je potom pro daný účel praktičtější smlouva o výpůjčce, neboť narozdíl od nájemní smlouvy je bezúplatná a nevytváří zpětný tok finančních prostředků (ke kterému by došlo v případě, kdy by školská právnická osoba hradila nájemné z provozních prostředků, jež, jak bude popsáno níže, budou zpravidla pocházet z příspěvků obcí do rozpočtu svazku obcí).

(66) Proto je dále věnována pozornost:

- **výpůjčce majetku školské právnické osobě obcí,**
- **vkladu majetku do svazku obcí a výpůjčce tohoto majetku svazkem obcí školské právnické osobě.**

2. Převedení majetku do užívání školské právnické osobě „prostřednictvím“ svazku obcí

(67) Využití institutu **vkladů do hospodaření svazku** obcí má smysl, pokud obce shledají žádoucím, aby většina majetkoprávních vztahů školské právnické osoby byla soustředěna na úrovni: svazek obcí – školská právnická osoba. Praktický význam tohoto řešení vynikne v případech, kdy se na vzniku svazku obcí podílí více než 2 obce, a kde by tedy existence dílčích právních vztahů mezi obcemi a školskou právnickou osobou zbytečně komplikovala situaci. Také z hlediska **právní jistoty zúčastněných obcí** je vhodnější, dohodnou-li se obce předem v jediném právním úkonu o majetkových vkladech do svazku obcí, který z majetku vloženého obcemi následně zajišťuje činnost školy. Majetkové zajištění činnosti školy potom není závislé na případné prodlevě některé obce s uzavřením smlouvy se školskou právnickou osobou. Obec **vkládá do svazku obcí, jehož je členem, majetek na základě stanov svazku** podle § 50 odst. 2 písm. d) zákona č. 128/2000 Sb., tedy dokumentu, který vyžaduje souhlas všech zúčastněných obcí jakožto příloha smlouvy o vytvoření svazku obcí (38).

(68) V souladu s § 38 odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb. majetek vložený obcí do hospodaření svazku obcí zůstává ve vlastnictví obce. Jedná se tedy o majetek pouze svěřený svazku obcí, přičemž majetková práva svazku obcí k danému majetku jsou rovněž vymezena ve stanovách. Orgánům svazku obce lze stanovami svěřit poměrně široká oprávnění nakládat s vloženým majetkem, ovšem s výjimkou úkonů, které jsou vyhrazeny zastupitelstvu obce. V případě, že jde o majetek, který má sloužit činnosti školy zřizované svazkem, bude nutné **vymezit majetková oprávnění svazku** tak, aby jeho **orgány** mohly školské právnické osobě při jejím

zřízení tento majetek **převést do nájmu nebo výpůjčky**. Oprávnění uzavírat tyto smlouvy týkající se vloženého majetku lze ve stanovách orgánům svazku obcí svěřit, neboť se nejedná o vyhrazenou pravomoc zastupitelstva obce (§ 38 odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb., § 85 a 102 odst. 2 písm. m) zákona č. 128/2000 Sb.).

(69) Svazek obcí následně převede majetek školské právnické osobě do užívání. Vzhledem k tomu, že narozdíl od příspěvkových organizací není u školských právnických osob upravena obdoba svěření majetku do správy, bude nutné využít institutu pronájmu nebo výpůjčky (k tomu viz § 140 zákona č. 561/2004 Sb.).

3. Bezprostřední převedení majetku obce do užívání školské právnické osobě

(70) Nedojde-li ke vložení majetku do svazku obcí, zůstává majetek plně v dispozici obce, která jej vlastní. Obec potom bude uzavírat smlouvu o výpůjčce přímo se školskou právnickou osobou. Z hlediska právní jistoty je v takovém případě vhodné, aby se obce již při vytvoření svazku obcí vzájemně zavázaly k uzavření nezbytných smluv se školskou právnickou osobou. Vymezí přitom předmět smluv a datum, ke kterému mají být smlouvy uzavřeny (72).

4. Uzavření smlouvy o výpůjčce se školskou právnickou osobou

(71) Samotné uzavření smlouvy o výpůjčce se bude řídit obdobnými pravidly, ať už ji bude školská právnická osoba uzavírat s obcí nebo svazkem obcí (na tomto místě bude dále řeč obecně o „půjčitel“).

(72) Protože školská právnická osoba nemůže existovat bez předmětu činnosti, musí v daném případě vzniknout až ke dni, kdy také zahájí činnost školy, tedy ke dni účinnosti změny v zápisu školy ve školském rejstříku (1. ledna 2010). Aby mohla školská právnická osoba majetek využívat již **v okamžiku svého vzniku**, je potřeba uzavřít výpůjční smlouvy **nejpozději** v tento den.

(73) Teoreticky je možné, aby ředitel školské právnické osoby jako její statutární orgán podepsal výpůjční smlouvy k 1. lednu a smlouvy v tentýž den nabyly účinnosti. Zároveň je však nutné pamatovat na povinnost předložit orgánu, který vede rejstřík škol a školských zařízení, doklad osvědčující vlastnické nebo užívací právo školské právnické osoby k prostorám, kde bude uskutečňováno vzdělávání (jedná se o náležitost žádosti o změnu v údaji podle § 144 odst. 1 písm. b) stanovenou v § 147 odst. 1 písm. g) a § 147 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb.). Doklad (smlouva o výpůjčce) musí být předložen „nejpozději do dne zahájení činnosti školy“, což je v daném případě 1. leden 2010.

(74) Je proto z praktických důvodů namísto zvážit využití možnosti jednat jménem školské právnické osoby ještě před jejím vznikem.

(75) Činit právní úkony jménem ještě neexistujícího subjektu umožňuje na základě odkazu v § 124 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb. ustanovení § 64 obchodního zákoníku.² Právní předpisy nestanovují, kdo je oprávněn tak činit, a proto bude nezbytné, aby příslušný orgán svazku obcí (zřizovatele) výslovně **určil konkrétní fyzickou osobu** nebo fyzické osoby, které budou jménem dosud neexistující školské právnické osoby jednat.³ V praxi bude pravděpodobně

² Pro úplnost nutno upozornit, že v případě, kdy by se jednání jménem školské právnické osoby před jejím vznikem týkalo úplatných transakcí, je nutné zajistit soulad se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

³ Otázka jednání jménem právnické osoby před jejím vznikem je zde popsána pouze v základních rysech nezbytných pro účely tohoto textu. Stranou jsou ponechány detaily, které činí tento institut předmětem

tímto úkolem pověřen budoucí ředitel školské právnické osoby (56). Osoba pověřená jednáním jménem školské právnické osoby, popřípadě jiná osoba určená svazkem obcí vede (náležitě podložený) **seznam jednání** učiněných jménem školské právnické osoby před jejím vznikem.

(76) K tomu, aby mohla být školská právnická osoba po svém vzniku vázána úkony učiněnými jejím jménem před jejím vznikem, je nutné, aby její orgán následně tyto úkony schválil. Platí, že školská právnická osoba je **od počátku vázána** těmi úkony, které její příslušný orgán **schválí** do 3 měsíců od jejího vzniku (§ 64 odst. 1 obchodního zákoníku). Orgánem příslušným ke schválení úkonů učiněných jménem školské právnické osoby zřizované svazkem obcí před jejím vznikem je ředitel (srov. obecný § 131 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb.).

VI. Financování činnosti školské právnické osoby

„Svazek obcí zajišťuje výdaje právnických osob vykonávajících činnost škol a školských zařízení, které zřizuje, s výjimkou výdajů hrazených z finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných podle § 161 odst. 6 písm. b) a z jiných zdrojů.“ (§ 180 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb.)

1. Zdroje úhrady výdajů na činnost školské právnické osoby a svazku obcí

(77) Zákon č. 561/2004 Sb. stanovuje tyto **základní zdroje příjmů** právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení:

- Finanční prostředky poskytované **ze státního rozpočtu** podle § 160 až 162 zákona č. 561/2004 Sb. (praxí označované jako „přímé náklady na vzdělávání“), § 163 zákona č. 561/2004 Sb., popřípadě též v dotačních programech podle obecného § 14 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.
- Finanční prostředky přijaté **od zřizovatele**. Vzhledem k obecné povinnosti svazku obcí „zajišťovat výdaje právnických osob vykonávajících činnost škol a školských zařízení, které zřizuje,“ (§ 180 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb.) je zřejmé, že právě prostředky od svazku obcí jakožto zřizovatele budou podstatným zdrojem úhrady nákladů školské právnické osoby. Zákon č. 561/2004 Sb. sice v právní úpravě školské právnické osoby nezavádí zvláštní pojem jako „příspěvek na provoz“ ve smyslu zákona č. 250/2000 Sb., v zásadě však v § 133 odst. 1 písm. d) obsahuje obdobný institut.
- Prostředky z jiných zdrojů (tato množina zejména u bezúplatně poskytovaného vzdělávání může zůstat prázdná).

(78) **Rámcový popis zdrojů** financování činnosti školské právnické osoby bude také náležitostí její **zřizovací listiny** ve smyslu § 125 odst. 3 písm. f) zákona č. 561/2004 Sb.

(79) K plnění úkolů podle § 180 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb. **musí svazek obcí disponovat dostatečnými zdroji**. Fakticky nezbytným zdrojem budou **příspěvky členských obcí**. **Stanovení zdrojů příjmů svazku obcí je povinnou náležitostí stanov svazku** (§ 50 odst. 2 písm. e) zákona č. 128/2000 Sb.). Jak již bylo uvedeno výše (38), stanovy jsou součástí smlouvy o vytvoření svazku obcí, a obce se tedy přímo ve stanovách zavazují k podílu na financování činnosti svazku obcí. Podpůrně se v § 180 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb.

---

odborných debat, jako je zákonem neomezená množina osob, které mohou jednání jménem zatím neexistující právnické osoby učinit, právní důsledky neschválení úkonů právnickou osobou atd.

stanovuje vyčíslení podílu obce podle počtu žáků školy s místem trvalého pobytu na území dané obce. Dohoda obcí však může být odlišná a vzhledem k nezbytnosti vymezit zdroje příjmů svazku obcí v jeho stanovách je praktické se ve stanovách podíly obcí zabývat. Nemusí se tak stát přímo stanovením konkrétní výše finančních prostředků, postačí jednoznačný způsob výpočtu podílu, popřípadě může být učiněn i pouhý odkaz na § 180 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb.

(80) Nezanedbatelným zdrojem příjmů svazku obcí jako zřizovatele **základní školy** bude také tzv. **příspěvek na školství** poskytovaný z rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa na činnost škol, v nichž plní žáci povinnou školní docházku. Současně s převedením činnosti školy z obecní příspěvkové organizace na školskou právnickou osobu zřizovanou svazkem obcí zanikne nárok obce na příspěvek na školství, který dosud pobírala na každého žáka základní školy, kterou zřizovala. O příspěvek bude oprávněn se ucházet přímo svazek obcí, který může o poskytnutí příspěvku požádat (srov. metodiku financování územních samosprávních celků vydávanou na každý rozpočtový rok ve Zprávách Ministerstva financí⁴). Příspěvek je proto vhodné rovněž obecně uvést jako zdroj příjmů ve stanovách svazku obcí.

2. Rozpočet školské právnické osoby

(81) Hospodaření školské právnické osoby zřizované svazkem obcí se řídí jejím rozpočtem, který schvaluje zřizovatel (§ 129 odst. 2 písm. a) a § 134 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb.). Je vhodné, aby rozpočet školské právnické osoby schválil svazek obcí ještě před jejím vznikem v návaznosti na vlastní rozpočet podle § 4 zákona č. 250/2000 Sb.

3. Některé otázky účetnictví školské právnické osoby

(82) Školská právnická osoba je v souladu s § 139 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb. zařazena v rámci účetních jednotek mezi **jiné právnické osoby, jejichž hlavní činností není podnikání**. Školská právnická osoba vede účetnictví podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Směrná účtová osnova je stanovena vyhláškou č. 504/2002 Sb. jen v rozsahu účtových skupin.

(83) Školská právnická osoba není povinna zpracovávat mezitímní účetní závěrku a předávat účetní výkazy podle vyhlášky č. 16/2001 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů a rozpočtů územních samosprávních celků, ve znění pozdějších předpisů.

(84) **Při vzniku** školské právnické osoby budou významné především tyto účetní a hospodářské úkony:

- Otevření účetních knih, sestavení zahajovací rozvahy a vedení účetnictví v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. a vyhláškou č. 504/2002 Sb. a Českými účetními standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb.
- Zřízení bankovních účtů.
- Vydání vnitřních účetních předpisů.

VII. Účetní, ekonomické a správní souvislosti zrušení příspěvkové organizace

---

⁴ http://www.denik.obce.cz/go/dokumenty/Z_mf/index.htm.

(85) Dosud byla zcela ponechána stranou otázka úkonů, které bude muset provést **dosavadní příspěvková organizace** vykonávající činnost základní školy zřizované obcí v souvislosti s jejím **případným zrušením**. Jedná se především o následující kroky:

- (Mimořádná) **inventarizace majetku a závazků**. Příspěvková organizace zjistí skutečný stav majetku a závazků, vypořádá případné zjištěné inventarizační rozdíly. Poté příspěvková organizace převede veškerý majetek a závazky na zřizovatele – obec. Pokud příspěvková organizace předpokládá, že hospodářským výsledkem jejího hospodaření bude ztráta, včetně ztráty z minulých účetních období, je nutné, aby se souhlasem zřizovatele před uzavřením účetních knih ztrátu vyrovnala. V případě, že ztráta ani po výše uvedených krocích nebyla v plné výši pokryta, je nutné, aby obec tuto ztrátu zanikající účetní jednotky uhradila ještě před uzavřením účetních knih. Pokud nedojde k úhradě ztráty obcí, je třeba, aby příspěvková organizace zaúčtovala pohledávku vůči obci ve výši nepokryté ztráty. Teprve po těchto krocích by zanikající příspěvková organizace měla sestavit účetní závěrku rozvahu (bilanci), výkaz zisku a ztráty a přílohu.
- **Rozvaha** příspěvkové organizace po uplatnění výše uvedených postupů by neměla obsahovat zůstatky, tzn. Úhrn aktiv a Úhrn pasiv by měl být roven 0. V případě zlepšeného hospodářského výsledku může rozvaha obsahovat hospodářský výsledek, v případě daňové povinnosti i závazek vůči finančnímu úřadu ve výši daně z příjmů.
- Zpracování **účetní závěrky** příspěvkové organizace a předání **účetních výkazů** se řídí zákonem č. 563/1991 Sb., vyhláškou č. 505/2002 Sb. a vyhláškou č. 16/2001 Sb. V případě, že organizace bude zrušena v průběhu běžného účetního období, sestaví mimořádnou účetní závěrku ke dni zrušení a účetní výkazy, na kterých bude vyznačeno, že jde o závěrku zrušené organizace, předloží spolu s komentářem k jednotlivým účtům převáděným na zřizovatele či nástupnickou organizaci Ministerstvu financí v nejbližším stanoveném termínu platném pro účetní výkazy příspěvkových organizací postupem stanoveným vyhláškou č. 16/2001 Sb.
- **Finanční vypořádání vztahů se státním rozpočtem** v souladu s vyhláškou č. 52/2008 Sb., o finančním vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem, a podmínkami stanovenými v rozhodnutí o poskytnutí dotace. K vypořádání finančních vztahů s rozpočty územních samosprávných celků viz § 20 odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb.
- Výplata **platů** a úhrada souvisejících odvodů **za měsíc prosinec**. Tento krok se doporučuje provést ještě před zánikem příspěvkové organizace proto, že příspěvková organizace musí k datu svého zániku (31. prosince) provést vypořádání finančních prostředků se státním rozpočtem a územními samosprávnými celky, tedy i dotací, které jsou jí poskytovány na platy a související náklady podle § 160 odst. 1 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb. **Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na platy v daném kalendářním roce, které však bývají za měsíc prosinec použity v souladu s účelovým určením zpravidla až v lednu následujícího roku, zde nebude možné automaticky převést na nově vznikající školskou právnickou osobu.** Vzhledem k vícestupňovému finančnímu toku prostředků podle § 160 odst. 1 písm. c) a k jejich komplikované věcné i časové vázanosti navíc není praxe jednotná v otázce, zda by mohly být v první polovině ledna školské právnické osobě poskytnuty finanční prostředky na platy a související odvody za prosinec uplynulého kalendářního roku, k jejichž úhradě by byla povinna v rámci převzatých pracovněprávních vztahů. Není proto vhodné, aby školská právnická osoba zahájila svoji činnost v situaci, kdy nebudou vyplaceny platy za prosinec uplynulého roku.

- Vypořádání **dalších závazků a pohledávek** s výjimkou těch, u nichž se předpokládá přechod na zřizovatele nebo které přejdou na školskou právnickou osobu spolu s činností školy (viz výše k pracovněprávním vztahům).
- Převod zůstatků peněžních fondů na zřizovatele. **Prostředky peněžních fondů příspěvkové organizace (FKSP, investiční, rezervní a fond odměn) zřizované obcí nelze převést na školskou právnickou osobu zřizovanou svazkem obcí.** Doporučuje se proto peněžní fondy vyčerpat. Za tímto účelem může zřizovatel v průběhu kalendářního roku upravit rozpočet organizace a stanovit příspěvek zřizovatele tak, aby organizace byla nucena fondy zapojit a do konce kalendářního roku je vyčerpat.
- Pokud příspěvková organizace tyto prostředky do doby svého zrušení nevyčerpá, přejdou dnem jejího zániku na obec ve smyslu § 27 odst. 3 zákona č. 250/2000 Sb. Převod finančních prostředků pocházejících z fondů zrušené organizace do fondů školské právnické osoby je možný pouze na základě dohody svazku obcí a obce, v níž se obec zaváže, že prostředky, které z fondů organizace do svého rozpočtu obdrží, poskytne formou účelové dotace do svazku obcí. Pokud tyto prostředky budou dále svazkem obcí poskytnuty do rozpočtu školské právnické osoby nad rámec běžných výdajů na provoz (což by mělo zajistit účelové určení dotace ze strany obce), mohly by být ze zlepšeného hospodářského výsledku po případném zdanění rozděleny do fondů školské právnické osoby. V případě fondu kulturních a sociálních potřeb by se pak jednalo o další příjem fondu tvořený peněžními a jinými dary určenými do fondu, a to v souladu s § 2 odst. 2 písm. c) vyhlášky č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů.
- Zrušení bankovních účtů – zůstatky budou převedeny na zřizovatele.
- Příspěvková organizace, která realizuje projekty v rámci operačních programů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie, **požádá v dostatečném předstihu poskytovatele** o schválení podstatné změny v projektu (v souladu s postupy stanovenými v dokumentech konkrétních operačních programů)⁵.
- Je-li příspěvková organizace zapsána v obchodním rejstříku, podá rejstříkovému soudu návrh na výmaz z obchodního rejstříku. Zatímco návrh na zápis příspěvkové organizace podává zřizovatel podle § 27 odst. 5 zákona č. 250/2000 Sb., legitimace k podání návrhu na výmaz se řídí obecnými pravidly podle § 31 odst. 1 a § 34 obchodního zákoníku. Řízení o výmazu upravuje § 200a a násl. zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. Nezbytnou přílohou návrhu na výmaz bude krom jiného rozhodnutí zřizovatele o zrušení příspěvkové organizace. Za řízení o výmazu zahájené na návrh příspěvkové organizace se nevybírá soudní poplatek (srov. poznámku 3 k položce 8 přílohy k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů).

(86) Také obec - zřizovatel příspěvkové organizace musí učinit některá administrativní opatření. Na tomto místě lze zdůraznit povinnost oznámit zrušení příspěvkové organizace Ústřednímu věstníku České republiky. V § 27 odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb. se stanovuje lhůta do 15 dnů od zrušení příspěvkové organizace (tzn. v daném případě do 15. ledna 2010).

VIII. Stanovení školského obvodu základní školy zřizované svazkem obcí

⁵ V případě projektů realizovaných v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost se postupuje dle „Příručky pro příjemce finanční podpory z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost“. Informace o OP VK jsou k dispozici na webových stránkách MŠMT www.msmt.cz, na stránkách krajů, případně na centrálních webových stránkách ESF v ČR www.esfcr.cz.

(87) V souladu s § 178 odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb. jsou v případě zřízení základní školy svazkem obcí členské obce povinny stanovit obecně závaznými vyhláškami příslušné části školského obvodu základní školy.⁶ Školský obvod základní školy zřizované svazkem obcí tudíž není vymezen přímo zákonem, ale záleží na jednotlivých členských obcích svazku, jakou část svého území do školského obvodu zahrnou. Protože rozsah školského obvodu přímo určuje množinu žáků s právem na přednostní přijetí do dané základní školy (§ 36 odst. 7 zákona č. 561/2004 Sb.) a ta zase souvisí s kapacitou školy, je vhodné, aby případná omezení rozsahu školského obvodu byla obcemi dojednána již v dohodě o vytvoření svazku obcí. V nejjednodušších případech bude školský obvod zahrnovat celá území členských obcí. Některé obce však mohou také zřizovat další základní školy, jejichž činnost nebude vytvořením svazku obcí dotčena, a zde pak bude docházet k rozdělení území obce mezi více školských obvodů.

(88) Zákon svěčuje stanovení jednotlivých částí školského obvodu členskými obcemi, z čehož lze dovodit následující:

- Jednotlivá část školského obvodu nesmí přesahovat území dané obce (jinak by obecně závazná vyhláška byla v rozporu s územním rozsahem samostatné působnosti obce).
- Zákon připouští, aby školský obvod vznikal postupně, jak budou obecně závazné vyhlášky členských obcí nabývat účinnosti. Je však žádoucí, aby z důvodu právní jistoty občanů členských obcí, nabyly všechny vyhlášky účinnosti dnem zahájení činnosti základní školy zřizované svazkem obcí. Účinnost obecně závazné vyhlášky členské obce však není podmíněna účinností vyhlášek ostatních obcí.

---

⁶ Podrobně o školském obvodu, jeho významu a způsobech jeho stanovení pojednávají Právní výklady MŠMT č. 1/2005 (<http://www.msmt.cz/dokumenty/pravni-vyklady-1-2005>).

PŘÍLOHY

Účelem příloh je ozřejmit postup

- vytvoření svazku obcí,
- zřízení školské právnické osoby svazkem obcí a
- předání činnosti základní školy vykonávané příspěvkovou organizací zřízené jednou z členských obcí a převzetí této činnosti školskou právnickou osobou zřízenou svazkem obcí.

Přílohy obsahují příklady nejdůležitějších dokumentů souvisejících s uvedenými procesy, přičemž na každý dokument odkazuje níže uvedený nástin harmonogramu procesů. Pro názornost vychází harmonogram z jednoduchého příkladu popsánoho v části druhé (31) a jsou v něm použita konkrétní data s předpokládaným vznikem školské právnické osoby a předáním a převzetím činnosti základní školy k 1. lednu 2010.

Příklad harmonogramu převodu činnosti základní školy podle části druhé

2. 3. 2009 ÚKON	Obce A a B zahájí jednání o vytvoření dobrovolného svazku obcí za účelem zajišťování podmínek plnění povinné školní docházky podle § 178 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb.
PODMÍNKY	Základem pro vedení jednání může být například usnesení zastupitelstev obcí, jimiž budou starostové nebo zaměstnanci obecních úřadů pověřeni k jednání, informování zastupitelstva/rady obce o průběhu jednání a předložení návrhu smlouvy zastupitelstvu ke schválení.
DOKUMENTY	Příklad usnesení zastupitelstva je uveden v příloze č. 1.
1. 7. 2009 ÚKON	Schválení návrhu smlouvy o vytvoření svazku obcí zastupitelstvy obcí A a B.
PODMÍNKY	Tento krok předpokládá, že v předchozích jednáních bude mezi zmocněnci obou obcí dosaženo shody, z níž vzejde hlasovatelný návrh smlouvy o vytvoření svazku obcí. ⁷ Pro zjednodušení je schválení smluv oběma zastupitelstvy uvedeno k témuž datu, není to však nezbytnou podmínkou.
DOKUMENTY	Příklad smlouvy je uveden v příloze č. 2. <ul style="list-style-type: none"> - Nezbytnou náležitostí smlouvy je <ul style="list-style-type: none"> o označení smluvních stran (obce A a B), o předmět smlouvy (strany se dohodly na vytvoření určitého svazku obcí za určitým účelem), o odkaz na Stanovy jako přílohu a nedílnou součást smlouvy, o závěrečná klauzule týkající se účinnosti smlouvy. - Doporučenou náležitostí je <ul style="list-style-type: none"> o závazek členských obcí převést činnosti konkrétních škol a školských zařízení (v daném případě obec A bude převádět základní školu) na školskou právnickou osobu, kterou zřídí svazek obcí, o ujednání o rozsahu území obcí (87), které budou členské obce oprávněny zahrnout do školského obvodu základní školy (v příkladu je řešeno odkazem na přílohu č. 2 smlouvy), o zmocnění konkrétní fyzické osoby k podání návrhu na zápis svazku obcí

⁷ V úvahu však připadá i odlišný postup, kdy zastupitelstvo obce A schválí návrh smlouvy a obec jej zašle obci B k dalšímu postupu – jde o obecný kontraktační proces zohledněný také v § 51 odst. 1 a 2 zákona č. 128/2000 Sb.

	<p>v registru vedeném příslušným krajským úřadem.</p> <p>Součástí smlouvy jsou také 2 přílohy.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Povinnou přílohou smlouvy jsou Stanovy svazku obcí, které musejí obsahovat náležitosti podle § 50 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb.: <ul style="list-style-type: none"> o název a sídlo členů svazku obcí, o název a sídlo svazku obcí a předmět jeho činnosti, orgány svazku obcí, způsob jejich ustavování, jejich působnost a způsob jejich rozhodování, o majetek členů svazku obcí, který vkládají do svazku obcí (67, 68); v příkladu se počítá se vkladem budovy základní školy a souvisejícího majetku k 1. 1. 2010; zároveň musejí být svazku vymezena dostatečně široká užívací práva k vloženému majetku, aby byl svazek oprávněn majetek následně zapůjčit školské právnické osobě, o zdroje příjmů svazku obcí (79, 80), o práva a povinnosti členů svazku obcí, o způsob rozdělení zisku a podíl členů na úhradě ztráty svazku obcí, o podmínky přistoupení ke svazku obcí a vystoupení z něj, včetně vypořádání majetkového podílu, o obsah a rozsah kontroly svazku obcí obcemi, které svazek obcí vytvořily. - Doporučenou přílohou je vymezení území, které budou jednotlivé členské obce oprávněny zahrnout do školského obvodu základní školy zřizované svazkem obcí (87).
2. 7. 2009 ÚKON	Podpis smlouvy o vytvoření svazku obcí.
PODMÍNKY	<p>Podmínkou platnosti smlouvy je její stvrzení smluvními stranami. Smluvní strany k tomu zmocní konkrétní fyzické osoby usnesením zastupitelstva obce, kterým bude schválen návrh smlouvy. Smlouva nemusí být podepsána zástupci obou stran současně. Účinná však v daném příkladu bude teprve okamžikem, kdy bude stvrzena posledním chybějícím podpisem (39).</p> <p>K účinkům smlouvy, resp. Stanov svazku obcí nutno připomenout, že pokud bude obec A vkládat do svazku obcí majetek (například budovu školy), který je používán v činnosti školy, kterou zřizuje, musí být účinnost vkladu ve Stanovách svazku obcí odložena na 1. 1. 2010, kdy má teprve dojít k přechodu činnosti školy. Do té doby musí majetkové poměry zůstat beze změny.</p>
30. 7. 2009 ÚKON	Zápis do registru zájmových sdružení právnických osob a vznik svazku obcí.
PODMÍNKY	<p>Návrh na zápis svazku obcí do registru podává osoba zmocněná členskými obcemi ve smlouvě o vytvoření svazku obcí krajskému úřadu příslušnému podle sídla svazku obcí (je vhodné tak učinit bez odkladu po podpisu smlouvy o vytvoření svazku).</p> <p>Návrh musí obsahovat náležitosti podle § 37 odst. 2 a § 45 odst. 1 a 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. K návrhu nutno přiložit smlouvu o vytvoření svazku obcí včetně příloh a usnesení zastupitelstev obcí o schválení smlouvy.</p> <p>Svazek obcí vznikne dnem zápisu v registru.</p>
14. 8. 2009 ÚKON	Uzavření smlouvy mezi obcí A a svazkem obcí o převodu činnosti základní školy z příspěvkové organizace zřizované obcí A na školskou právnickou osobu, kterou zřídí svazek obcí.
PODMÍNKY	<p>Svazek obcí dohodne s obcí A převod činnosti základní školy (41 – 44) s účinností k 1. 1. 2010. K souvisejícímu přechodu pracovněprávních vztahů k těmto datu sice dochází přímo ze zákona, je však vhodné jej také zmínit v dohodě.</p>

	<p>K platnosti smlouvy je nutné její předchozí schválení zastupitelstvem obce A a Stanovami určeným orgánem svazku obcí.</p> <p>Pokud bude smlouvou převedena veškerá činnost příspěvkové organizace, přičemž organizace bude určena ke zrušení, je usnesení zastupitelstva obce, kterým se schvaluje smlouva, vhodné doplnit již také o usnesení o zrušení příspěvkové organizace (k 31. 12. 2009).</p>
DOKUMENTY	<p>Příklad dohody je uveden v příloze č. 3</p> <p>Nezbytnou náležitostí dohody jsou:</p> <ul style="list-style-type: none"> - označení smluvních stran – obce A a svazku obcí, - vymezení předmětu dohody – převod činnosti konkrétní školy (je vhodné označit ji uvedením druhu školy, resortním identifikátorem (IZO) a identifikací příspěvkové organizace obce, která vykonává činnost školy), - vymezení odpovídajících práv a povinností smluvních stran, - rozsah převodu činnosti školy (zda se převádí v dosavadním rozsahu nebo zda dojde v souvislosti s převodem ke změnám v kapacitě, odloučených pracovištích atd.), - podmínky přechodu pracovněprávních vztahů (45 – 50), použije se odkaz na § 338 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., - datum převodu činnosti a přechodu pracovněprávních vztahů (1. 1. 2010), - procesní náležitosti <ul style="list-style-type: none"> o podmínky podání společného návrhu na zápis změn v rejstříku škol a školských zařízení (je nezbytné podat návrh současně s návrhem svazku obcí na zápis školské právnické osoby do rejstříku školských právnických osob), o podmínky faktického předání činnosti a pracovněprávních vztahů (47).
31. 8. 2009 ÚKON	Vydání zřizovací listiny školské právnické osoby.
PODMÍNKY	<p>Zřizovací listinu školské právnické osoby vydá svazek obcí s dostatečným předstihem před očekávaným datem vzniku právnické osoby (1. 1. 2010). Orgán svazku příslušný ke schválení zřizovací listiny a k jejímu podpisu určují Stanovy svazku.</p> <p>Ke vzniku školské právnické osoby ovšem nedochází vydáním zřizovací listiny, ale zápisem do rejstříku školských právnických osob.</p>
DOKUMENTY	<p>Příklad zřizovací listiny je uveden v příloze č. 4.</p> <p>Povinné náležitosti zřizovací listiny jsou podle § 125 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb. tyto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - název a sídlo školské právnické osoby, - identifikace zřizovatele, - označení statutárního orgánu a způsob, jakým vystupuje jménem školské právnické osoby, - druhy škol a druhy a typy školských zařízení, jejichž činnost školská právnická osoba vykonává, - předmět, podmínky a rozsah doplňkové činnosti, je-li doplňková činnost této školské právnické osobě povolena, - vymezení způsobu majetkového zajištění činnosti školské právnické osoby (57, 77), - vymezení doby, na kterou je školská právnická osoba zřízena.
1. 9. 2009 ÚKON	Vyhlášení konkursu na ředitele školské právnické osoby. Jmenování členů konkursní komise.
PODMÍNKY	Podmínkou vyhlášení konkursu je vydání zřizovací listiny školské právnické osoby (56).

DOKUMENTY	Náležitosti vyhlášení konkursu jsou podle § 3 vyhlášky č. 54/2005 Sb. tyto: <ul style="list-style-type: none"> - název funkce a název školské právnické osoby, - předpoklady pro výkon dané funkce, - název a adresa zřizovatele, na kterou se doručují přihlášky, - obsahové náležitosti přihlášky a termín jejího podání (například do 30. 9. 2009).
15. 9. 2009 ÚKON	Podání žádosti o změny v zápisu základní školy v rejstříku škol a školských zařízení a žádosti o zápis školské právnické osoby do rejstříku školských právnických osob.
PODMÍNKY	Žádost o zápis změny v údajích o základní škole: <ul style="list-style-type: none"> - týká se vždy údajů podle § 144 odst. 1 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., - podávají ji společně obec A a svazek obcí, - navrhované datum změny bude 1. 1. 2010; harmonogram tedy počítá s tím, že se uplatní nenároková výjimka podle § 146 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb. (o tom, zda je přiznání výjimky reálné, je však vhodné se ještě před sestavením konkrétního harmonogramu informovat u orgánu, který bude vést řízení o změně v zápisu). Žádost o zápis školské právnické osoby do rejstříku školských právnických osob: <ul style="list-style-type: none"> - jedná se o návrh na zahájení řízení podle § 157 odst. 1 a 3 zákona č. 561/2004 Sb., - podává ji svazek obcí, - navrhované datum zápisu bude 1. 1. 2010; také zde se počítá s výjimkou podle § 146 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb. Obě žádosti musejí být podány současně (srov. § 157 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb.). Podávají se prostřednictvím krajského úřadu .
DOKUMENTY	Vzor žádosti o zápis změny v rejstříku škol a školských zařízení je zveřejněn na adrese http://www.msmt.cz/uploads/soubory/prikazy_ministryne/SSVzoryzadostia.doc . <p>K podání žádosti o zápis do rejstříku školských právnických osob není stanoven předepsaný formulář, a její obsah proto vychází z ustanovení § 37 odst. 2 a § 45 odst. 1 a 2 zákona č. 500/2004 Sb. Přílohami žádosti budou především listiny dokládající skutečnosti podle § 154 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb. (zřizovací listina a jmenovací dekret ředitele školské právnické osoby).</p>
30. 9. 2009 ÚKON	Odvolání dosavadního ředitele základní školy k 31. 12. 2009.
PODMÍNKY	K odvolání ředitele dojde z důvodů organizačních změn spočívajících v převedení činnosti základní školy na školskou právnickou osobu jiného zřizovatele a souvisejícího zrušení příspěvkové organizace obce (54). Účinky odvolání se stanoví na 31. 12. 2009.
2. 10. 2009 ÚKON	Odeslání pozvánek ke konkursu na ředitele školské právnické osoby.
PODMÍNKY	Podle § 4 odst. 5 vyhlášky č. 54/2005 Sb. se pozvánky ke konkursu posílají uchazečům doporučenou zásilkou s dodejkou nejpozději 14 dní přede dnem konání konkursu.
19. 10. 2009 ÚKON	Konkurs na funkci ředitele školské právnické osoby.
27. 10. 2009 ÚKON	Jmenování ředitele školské právnické osoby (s účinky k 1. 1. 2010).
30. 10. 2009 ÚKON	Uzavření smlouvy o výpůjčce budovy školy a souvisejícího majetku mezi svazkem obcí a školskou právnickou osobou.
PODMÍNKY	Smlouva o výpůjčce je smluvní typ upravený v § 659 až 662 občanského

	<p>zákoníku.</p> <p>Předpokladem uzavření smlouvy v daném případě je, že do svazku obcí byl obcí, která dosud zřizuje základní školu, vložen předmětný majetek.⁸</p> <p>Smlouvu uzavírá svazek obcí se školskou právní osobou, která ještě nevznikla, a jejímž jménem proto jedná osoba k tomu určená svazkem obcí (jde o postup upravený v § 64 zákona č. 513/1991 Sb.). Osobou jednající jménem ještě neexistující školské právní osoby může být například její budoucí a v tomto okamžiku již jmenovaný ředitel.</p> <p>Předmětem smlouvy je dispozice s majetkem, který bude do svazku vložen s účinností teprve k 1. 1. 2010. Smlouva tudíž musí být uzavírána s odkládací podmínkou – právní účinky výpůjčky musí být podmíněny účinností vkladu majetku do svazku obcí.</p>
DOKUMENTY	<p>Příklad smlouvy je uveden v příloze č. 5.</p> <p>Nezbytnou náležitostí smlouvy je:</p> <ul style="list-style-type: none"> - označení smluvních stran - svazek obcí, školská právní osoba (zvláštní pozornost je nutné věnovat uvedení osoby jednající za školskou právní osobu a odkazu na § 64 zákona č. 513/1991 Sb.) - vymezení předmětu výpůjčky – přesné označení majetku, - práva a povinnosti smluvních stran (srov. § 659 až 662 občanského zákoníku), - stanovená doba vypůjčení majetku.
30. 11. 2009 ÚKON	Vydání obecně závazných vyhlášek obcí o stanovení školského obvodu základní školy zřizované svazkem obcí
PODMÍNKY	<p>Stanovit příslušné části školského obvodu ukládá obcím § 178 odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb. Každá obec tak musí učinit pro své území obecně závaznou vyhláškou. Vychází při tom z podmínek sjednaných již ve smlouvě o vytvoření svazku obcí.</p> <p>Není nutné, aby obě vyhlášky byly vydány současně. Je však žádoucí, aby obě nabyly účinnosti k 1. 1. 2010 (87, 88).</p>
DOKUMENTY	<p>Příklad obecně závazné vyhlášky je uveden v příloze č. 6.</p> <p>Příklad je převzat ze stránek Ministerstva vnitra, kde jsou mimo jiné zveřejněny vzory obecně závazných vyhlášek obcí v oblasti školství, na jejichž přípravě spolupracovalo MV s MŠMT.</p> <p>(http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sprava/mistni/vzory/vzor_01.doc)</p>
31. 12. 2009 PRÁVNÍ SKUTEČNOST	Zánik příspěvkové organizace, která dosud vykonávala činnost základní školy.
PODMÍNKY	<p>K zániku příspěvkové organizace dojde, pokud zřizovatel rozhodl o jejím zrušení k tomuto dni (viz výše usnesení zastupitelstva obce ke smlouvě o převodu činnosti školy).</p> <p>Příspěvková organizace však ještě celý tento den existuje a zaniká přesně na přelomu roku. Je nutné zajistit bezprostřední návaznost činnosti příspěvkové organizace a školské právní osoby zřizované svazkem obcí (35).</p> <p>Pokud obec nerozhodla o zrušení příspěvkové organizace, je tento den pouze posledním dnem, kdy organizace vykonává činnost základní školy a je zaměstnavatelem zaměstnanců zařazených v základní škole.</p>
1. 1. 2010 ÚKONY A PRÁVNÍ SKUTEČNOSTI	<p>Účinnost zápisu do rejstříku školských právnických osob. = Vznik školské právní osoby.</p> <p>Účinnost zápisu změny v údajích o základní škole v rejstříku škol a školských zařízení.</p> <p>Převzetí činnosti základní školy školskou právní osobou.</p>

⁸ Pokud nedošlo ke vkladu majetku, bude na místě svazku obcí jako půjčitel vystupovat obec.

	<p>Vstup školské právnické osoby jako zaměstnavatele do pracovněprávních vztahů zaměstnanců v základní škole.</p> <p>Přechod majetku užívaného příspěvkovou organizací na obec.</p> <p>Účinnost vkladů majetku obce do svazku obcí.</p> <p>Účinnost smlouvy o výpůjčce majetku mezi svazkem obcí a školskou právnickou osobou.</p>
PODMÍNKY	<p>Ke vzniku školské právnické osoby dojde prvním okamžikem roku 2010. K témuž okamžiku přechází na školskou právnickou osobu činnost základní školy a nabývají účinnosti právní úkony týkající se materiálního a personálního zajištění této činnosti.</p> <p>Nejvíce úkonů najednou se dotkne majetku, který k témuž okamžiku přechází:</p> <ul style="list-style-type: none"> - z dispozice příspěvkové organizace do dispozice obce ((58); srov. § 27 odst. 3 zákona č. 250/2000 Sb.),⁹ - z dispozice obce jako vklad do dispozice svazku obcí, - z dispozice svazku obcí jako výpůjčka do dispozice školské právnické osoby.
30. 1. 2010 ÚKON	Schválení úkonů učiněných jménem školské právnické osoby před jejím vznikem.
PODMÍNKY	<p>Schválení úkonů učiněných jménem školské právnické osoby před jejím vznikem je podmínkou jejich platnosti (76).</p> <p>Schválit úkony přísluší řediteli školské právnické osoby.</p> <p>Nejzazší lhůta pro schválení úkonů je 3 měsíce od vzniku školské právnické osoby, tedy do 31. 3. 2010.</p>

⁹ Automatický přechod majetku užívaného příspěvkovou organizací do dispozice obce nastane pouze v případě zrušení příspěvkové organizace. Pokud by příspěvková organizace nebyla rušena, musí dojít k přechodu majetku zpět do dispozice obce na základě samostatného rozhodnutí zřizovatele.

Následují příklady dokumentů, na které odkazuje výše uvedený harmonogram:

1. Usnesení zastupitelstva obce o záměru vytvořit dobrovolný svazek obcí
2. Smlouva o vytvoření dobrovolného svazku obcí; přílohou ke smlouvě jsou Stanovy dobrovolného svazku obcí
3. Smlouva o převodu činnosti a o přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů
4. Zřizovací listina školské právnické osoby
5. Smlouva o výpůjčce uzavřená mezi dobrovolným svazkem obcí a školskou právnickou osobou
6. Obecně závazná vyhláška obce, kterou se stanoví příslušná část školského obvodu základní školy zřizované svazkem obcí
7. Organizační schéma svazkového školství

1. Usnesení zastupitelstva obce o záměru vytvořit dobrovolný svazek obcí

USNESENÍ

z ..... zasedání zastupitelstva obce .....,
konaného ..... (uvede se datum)

USNESENÍ č. ....

Zastupitelstvo obce .....

I. s c h v a l u j e

přistoupení obce k jednání o uzavření smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí
(dále se specifikuje dobrovolný svazek obcí, zejména stanovením účelu, k němuž má být
vytvořen).

II. u k l á d á

..... (uvede se osoba oprávněná zastupovat obec navenek – zpravidla
starosta) účastnit se jednání o uzavření smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí.

2. Smlouva o vytvoření dobrovolného svazku obcí

SMLOUVA O VYTVOŘENÍ DOBROVOLNÉHO SVAZKU OBCÍ

- .....
1. Obec ..... (uvede se název, sídlo, IČ)
zastoupená..... (uvede se jméno a příjmení a funkce)
  2. Obec ..... (uvede se název, sídlo, IČ)
zastoupená..... (uvede se jméno a příjmení a funkce)
  3. ... (uvedou se případně další obce s potřebnými údaji)

uzavírají podle § 46 odst. 2 písm. b) a § 49 a násl. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, *tuto*:

smlouvu

o vytvoření dobrovolného svazku obcí (dále jen „Svazek“)

za účelem plnění úkolů v oblasti školství, zejména zajišťování podmínek povinné školní docházky dětí v základní škole s místem trvalého pobytu na území členských obcí a dětí umístěných na jejich území ve školských zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, které se nevzdělávají ve školách zřízených při těchto školských zařízeních. *(V případě převodu činnosti mateřské školy nebo školského zařízení se článek přiměřeně upraví.)*

Čl. I

Stanovy Svazku jsou uvedeny v příloze č. 1, která je nedílnou součástí této smlouvy, a stanovují podrobnosti ve smyslu § 50 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb.

Čl. II

1. Za účelem, k němuž by vytvořen, zřídí Svazek k 1. lednu 2010 školskou právnickou osobu, na kterou se níže uvedené obce zavazují k témuž dni převést činnosti jimi zřízených škol a školských zařízení, a to:
  - a) Obec ..... převede činnost ... *uvede se druh školy a druh nebo typ školského zařízení* ..... , IZO...;
  - b) Obec ..... převede činnost ... *uvede se druh školy a druh nebo typ školského zařízení* ..... , IZO...;
  - c) Obec .....
2. Členské obce Svazku budou oprávněny vymezit v souladu s § 178 odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), příslušné části školského obvodu základní školy zřizované svazkem obcí v rozsahu území podle přílohy č. 2, která je nedílnou součástí této smlouvy.

Čl. III

1. Návrh na zápis Svazku do registru dobrovolných svazků obcí vedeného u Krajského úřadu ..... bude podán do.....
(doporučuje se uvést kratší termín, aby k registraci Svazku došlo co nejdříve; je nutné vytvořit dostatečný časový prostor před koncem kalendářního roku, na jehož přelomu bude docházet ke vzniku školské právnické osoby)
2. K podání tohoto návrhu smluvní strany zmocňují (pana/paní) ....., nar. ...., bytem.....
3. Svazek vzniká dnem registrace Krajským úřadem .....

Čl. IV

1. K účinnosti této smlouvy je nezbytný podpis všech smluvních stran. Tato smlouva nabývá účinnosti dnem podpisu poslední smluvní stranou.
2. Smlouva se vyhotovuje v ..... vyhotoveních, z toho každá obec obdrží ..... vyhotovení.
(Případně se upraví uložení dalšího/dalších vyhotovení u dobrovolného svazku obcí, resp. v jeho sídle.)
3. Smluvní strany prohlašují, že text smlouvy byl schválen jejich zastupitelstvy a vyjadřuje vůli smluvních stran, což níže stvrzují podpisy oprávněných osob.

V..... dne.....

(podpisy oprávněných osob)

.....

STANOVY

.....

ČÁST PRVNÍ OBECNÁ USTANOVENÍ

Čl. I

Základní ustanovení

1. Dobrovolný Svazek obcí s názvem ..... (dále jen „Svazek“) byl založen smlouvou ve smyslu § 46 odst. 2 písm. b) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. *(Smlouva se označí, alespoň uvedením data uzavření a uvedením smluvních stran.)*
2. Svazek bude zapsán v registru dobrovolných svazků obcí, který vede Krajský úřad .....

Čl. II

Vymezení Svazku

1. Název svazku: .....
- Sídlo svazku: .....
2. Předmětem činnosti Svazku je spolupráce jeho členů v oblasti školství, tedy zajišťování výchovy, vzdělávání a školských služeb. Tato spolupráce se uskutečňuje zejména vytvořením školské právnické osoby, která bude vykonávat činnost ..... *(vymezí se druhy škol a druhy nebo typy školských zařízení).*
3. Svazek obcí se zakládá na dobu *(neurčitou / určitou; u svazků zřizovaných na dobu určitou se tato doba vymezí).*

ČÁST DRUHÁ ČLENSTVÍ VE SVAZKU OBCÍ

Čl. III

Členové Svazku

1. Členy Svazku jsou : *(uvedou se jednotlivé obce)*
  - a) .....
  - b) .....
  - c) .....
2. Členy Svazku se mohou stát i další obce. *(Upraví se způsob přistoupení, který je věcí předchozí dohody obcí a poté nejvyššího orgánu Svazku. Může být zvolen mechanismus žádosti a rozhodnutí Svazku o přijetí, mechanismus dohody s přistupující obcí atd.)*

Čl. IV Práva a povinnosti členů Svazku

1. Členové Svazku mají tato základní práva:
  - a) účastnit se na uskutečňování cílů Svazku v oblasti školství, tj. zabezpečovat výchovu, vzdělávání a školské služby v oblastech definovaných smlouvou o vytvoření Svazku,
  - b) v rámci činnosti Svazku uskutečňovat své záměry a naplňovat své zájmy, neodporují-li záměrům a zájmům Svazku,
  - c) navrhopvat konkrétní akce a aktivity Svazku,
  - d) podílet se na majetkovém prospěchu /zisku/ vyplývajícím z členství ve Svazku, a to podle pravidel upravených usnesením ..... (*uvede se označení nejvyššího orgánu Svazku*).
2. Členové Svazku mají tyto základní povinnosti:
  - a) aktivně se podílet na činnosti Svazku, umožnit činnost Svazku v souladu s účelem, k němuž byl vytvořen, a usneseními a rozhodnutími orgánů Svazku vydanými v mezích jejich působnosti.
  - b) složit vstupní vklad ve výši (*upraví se způsob určení výše, např. i ve vazbě na počet obyvatel té které obce, a termín splatnosti*) a platit pravidelné roční příspěvky,
  - c) podílet se na financování činnosti Svazku včetně úhrady případné finanční ztráty hospodaření Svazku,
  - e) (...)

Čl. V Zánik členství

1. Se zánikem Svazku zanikne i členství v něm.
2. Za trvání Svazku členství zanikne
  - a) vystoupením člena ze Svazku,
  - b) vyloučením člena ze Svazku,
  - c) zánikem člena Svazku.
3. Člen může ze Svazku vystoupit, pokud se na tom usnese jeho zastupitelstvo (zastupitelstvo obce). Úmysl vystoupit ze Svazku oznámí člen (*vhodné je upravit podmínku doručení oznámení s dostatečným předstihem, aby mohl být zánik členství po technické stránce realizován k – z praktického hlediska doporučenému – datu 31. 12.; dále se uvede, komu se oznámení doručuje*).
4. Člen Svazku může být rozhodnutím ..... (*uvede se orgán Svazku*) ze Svazku vyloučen. [*Dále se vymezí důvody vyloučení, upraví se způsob vyloučení (případně včetně opravné – „odvolací“ – procedury) a okamžik zániku členství vyloučeného člena. Poznámky k vymezení důvodů vyloučení: 1) Přípustná je i forma demonstrativního výčtu; demonstrativnost je – zejména z hlediska zmenšení rizika jejího zneužití – vhodnější vyjádřit dosazením neurčitého pojmu (např. „jiné zvláště závažné porušení smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí nebo stanov“) do posledního bodu výčtu než uvedením výčtu výrazem „zejména“, „například“ nebo podobným. 2) Ke zvážení se předkládá upravit, kdy je důvodem vyloučení prodlení s úhradou členského příspěvku.*]
5. Zaniklo-li členství jinak než zánikem člena, má člen právo na majetkové vypořádání.

ČÁST TŘETÍ ORGÁNY SVAZKU OBCÍ

Čl. VI Orgány Svazku obcí

Orgány Svazku obcí jsou: *[Platná právní úprava nestanoví konkrétní podobu organizační struktury Svazku obcí; účelné je rozlišit alespoň orgán nejvyšší, statutární a kontrolní (označení je věcí konkrétního svazku obcí, nejvyšší orgán se může označovat např. jako členská schůze, statutární např. jako předseda nebo předsednictvo, kontrolní např. jako kontrolní nebo revizní komise.)]*

a) .....

b)(...)

Čl. VII (Uvede se označení nejvyššího orgánu)

(...)

Čl. VIII (Uvede se označení statutárního orgánu)

(...)

Čl. IX (Uvede se označení kontrolního orgánu)

(...)

[U jednotlivých orgánů, tj. v člancích VII až IX, je nutné upravit

- způsob, jakým jsou orgány ustavovány do funkce (volba, jmenování, počet delegátů za členské obce v kolegiálních orgánech) a na jaké funkční období,*
- působnost, přičemž jednomu z orgánů je vhodné svěřit zbytkové pravomoci (tzn. všechny záležitosti, které se mohou v budoucnu vyskytnout a které nebudou jednoznačně zařaditelné pod obecněji vyjádřené záležitosti svěřené jednotlivým orgánům) ,*
- způsob jednání statutárního orgánu Svazku (včetně způsobu podepisování, jehož součástí je i funkce podpisující osoby),*
- pokud nejde o orgán operativní, periodicitu řádných jednání a podmínky konání mimořádných jednání,*
- způsob rozhodování orgánu, a pokud jde o orgán kolegiální, vyznění o jednání a podmínky a způsob usnášení (např. i kvalifikovaná většina potřebná k přijetí usnesení o konkrétně vymezených závažnějších otázkách).]*

ČÁST ČTVRTÁ MAJETEK A HOSPODAŘENÍ SVAZKU

Čl. X Majetek členů Svazku vložený do Svazku

1. Členové vkládají do Svazku tento majetek:

(...)

(přesně se identifikuje, která obec a jaký majetek vkládá). Majetek zůstává ve vlastnictví obce, která jej do Svazku vložila. Svazek může s vloženým majetkem nakládat v souladu s majetkovými právy, která na něj členská obec přenesla. (Dále se přesně vymezí, jaká práva k vloženému majetku se na Svazek přenáší.)

2. Členové Svazku mohou i během svého členství vkládat svůj majetek do Svazku na základě změny těchto stanov.

Čl. XI

Financování Svazku

Zdroje financování Svazku tvoří: *(např. členské příspěvky, výnosy z obhospodařování majetku, dotace z veřejných rozpočtů, dary, případně i úvěry a jiné finanční výpomoci).*

Čl. XII

Použití zisku, úhrada ztráty z činnosti Svazku

[V rámci způsobů úhrady ztráty se upraví také způsob, jakým se podílejí na úhradě ztráty členové, není-li možno uhradit ztrátu jiným způsobem.]

Čl. XIII

Majetkové vypořádání při zániku členství ve Svazku vystoupením nebo vyloučením

Vystoupí-li obec ze Svazku, nebo bude-li z něho vyloučena, bude majetkový podíl obce ve Svazku vypořádán následovně: *[Upraví se způsob vypořádání, přičemž se doporučuje brát ohled na povahu majetku (věci movité, nemovitosti, majetková práva), intenzitu jeho faktického vztahu k vystupující obci, formu vypořádání (naturální, peněžní, vztah mezi nimi).]*

ČÁST PÁTÁ

KONTROLA ČINNOSTI SVAZKU

Čl. XIV

Obsah a rozsah kontroly Svazku

1. Kontrolu činnosti Svazku vykonávají členové; při tom mají tato oprávnění: *(upraví se obsah a rozsah kontroly).*
2. Kontrolu činnosti Svazku vykonává také ..... *(uvede se označení kontrolního orgánu) podle čl. IX (článek IX obsahuje mimo jiné výčet kontrolních pravomocí tohoto orgánu; ustanovení tohoto bodu se tudíž formuluje jen pro přehlednost, neboli má povahu vnitřního odkazu).*

ČÁST ŠESTÁ

ZŘÍZENÍ, VZNIK, ZRUŠENÍ A ZÁNİK SVAZKU

Čl. XV

Zřízení Svazku

Svazek se zřizuje smlouvou, jejíž přílohou jsou tyto stanovy.

Čl. XVI

Vznik Svazku

Svazek vzniká zápisem do registru vedeného u Krajského úřadu .....
Podání návrhu na zápis Svazku do tohoto registru upravuje smlouva, jejíž přílohou jsou tyto
stanovy.

Čl. XVII Zrušení a zánik Svazku

1. Zániku Svazku zásadně předchází jeho zrušení.
2. Svazek může být zrušen usnesením (*uvede se nejvyšší orgán Svazku*). (*Dále se upraví způsob usnesení; má-li se o zrušení rozhodovat kvalifikovanou většinou, předepisuje se tato na tomto místě, nebo, je-li součástí článku upravujícího postavení nejvyššího orgánu Svazku výčet případů, jejichž rozhodování vyžaduje kvalifikovanou většinu, pak v tomto výčtu. Upraví se také oznámení zrušení Svazku registru příslušného krajského úřadu.*)

Čl. XVIII Likvidace

[Vzhledem k tomu, že Svazek je právnickou osobou podle § 20f a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, musí mezi zrušením a zánikem Svazku proběhnout likvidace (§ 20j odst. 1 občanského zákoníku). Na tomto místě se proto stručně upraví proces likvidace včetně vymezení postavení likvidátora. Upraví se také způsob rozdělení likvidačního zůstatku. Likvidace se řídí obchodním zákoníkem (srov. § 761 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů).]

Čl. XIX Zánik Svazku

Zánik Svazku nastává výmazem Svazku z registru dobrovolných svazků obcí vedeného Krajským úřadem .....

ČÁST SEDMÁ ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Čl. XX Doplňování a změna stanov

1. Doplnky a změny stanov mohou být učiněny pouze písemnou dohodou všech členských obcí. Doplnky a změny se evidují pořadovými čísly a tvoří nedílnou součást stanov.
2. Neprodleně po přijetí doplnku nebo změny stanov podle odstavce 1 zašle ..... (*uvede se označení statutárního orgánu*) aktualizované znění stanov příslušnému krajskému úřadu registrujícímu Svazek a také všem členům Svazku.

.....
Platné znění stanov by mělo být podepsáno k tomu odpovědným orgánem Svazku (resp. za tento orgán fyzickou osobou).

3. Smlouva o převodu činnosti a o přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů

Smluvní strany:

obec .....

Sídlo: .....

IČ: .....

Zastoupená: .....

(dále jen „*obec*“)

a

dobrovolný svazek obcí .....

Sídlo: .....

IČ: .....

Zastoupený: .....

(dále jen „*svazek*“)

uzavírají v souladu s ustanovením § 51 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a na základě usnesení zastupitelstva obce č. .... ze dne ..... a usnesení ..... (*uvede se označení nejvyššího orgánu Svazku*) č. .... ze dne ..... tuto

smlouvu o převodu činnosti a přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů

Čl. I

Předmět smlouvy, práva a povinnosti smluvních stran

1. Smluvní strany se dohodly, že s účinností ke dni 1. ledna 2010 převedou činnosti
  - a) základní školy zapsané v rejstříku škol a školských zařízení pod IZO.....
  - b) ... (*případně další činnosti*),
z (*název příspěvkové organizace*), se sídlem ... , zřízené obcí na školskou právnickou osobu, kterou zřídí svazek. S převáděnými činnostmi přejdou také práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů ve smyslu § 338 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.
3. Smluvní strany se zavazují za účelem převodu činností podle bodu 1 požádat Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) (*popřípadě také příslušný krajský úřad*) o zápis změny v údajích o těchto činnostech uvedených v rejstříku škol a školských zařízení podle § 144 odst. 1 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Současně požádá svazek ministerstvo o zápis školské právnické osoby do rejstříku školských právnických osob s účinností k 1.lednu 2010.

Čl. II

Přechod pracovněprávních vztahů

1. Obec poskytne nejpozději ... svazku obcí seznam zaměstnanců (*název příspěvkové organizace*), jejichž pracovněprávní vztahy budou přecházet na nově zřizovanou školskou právnickou osobu. Na základě seznamu bude vypracován protokol o předání a převzetí pracovněprávních vztahů, který podepisují smluvní strany a předávající a přijímající zaměstnavatel.
2. (*Název příspěvkové organizace*) předá do ... (*uvede se konkrétní datum před zánikem příspěvkové organizace*)... školské právnické osobě (resp. osobě, která bude jednat jménem založené školské právnické osoby před jejím vznikem) osobní spisy, evidenční listy důchodového zabezpečení a údaje o zůstatcích nevyčerpané dovolené zaměstnanců protokolem.

Čl. III

Závěrečná ustanovení

1. Změny, úpravy a doplňky smlouvy jsou možné pouze dohodou obou smluvních stran formou písemného dodatku.
2. Smlouva nabývá platnosti a účinnosti podpisem oprávněných zástupců smluvních stran.
3. Smlouva se vyhotovuje v ..... vyhotoveních, z toho obec obdrží ..... vyhotovení a svazek obcí obdrží ..... vyhotovení.
4. Smluvní strany prohlašují, že smlouva byla sepsána podle jejich pravé a svobodné vůle, a že souhlasí s celým jejím obsahem. Svá prohlášení stvrzují níže podpisy svých oprávněných zástupců.

V ..... dne .....   V ..... dne .....

.....
Za obec

.....
Za svazek

4. Zřizovací listina školské právnické osoby

SWAZEK OBCÍ .....

ZŘIZOVACÍ LISTINA

Svazek obcí ..... se sídlem ....., IČ.....

podle § 124 odst. 2 písm. a) a § 125 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšší odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, v souladu s bodem ..... usnesení č. .... (uvede se označení příslušného orgánu svazku obcí) ...ze dne ..... a na základě dohody s obcí .....o převodu činnosti a přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů ze dne ..... **zřizuje**

školskou právnickou osobu

(uvede se její NÁZEV, který musí být v souladu s § 8a školského zákona), se sídlem... (dále jen „školská právnická osoba“).

Čl. I

Předmět činnosti školské právnické osoby

1. Školská právnická osoba v hlavní činnosti vykonává činnost: ...Uvedou se všechny druhy škol a druhy nebo typy školských zařízení, jejichž činnost bude ŠPO vykonávat, např.
  - a) základní školy,
  - b) ... (zařízení školního stravování – školní jídelny, školského zařízení pro zájmové vzdělávání – školní družiny...).
2. Školská právnická osoba je oprávněna v souladu s § 135 školského zákona vedle své hlavní činnosti provozovat doplňkovou činnost v tomto rozsahu: (Např.:
  - a) pořádání vzdělávacích kurzů a jiných vzdělávacích akcí včetně lektorské činnosti,
  - b) pronájem a půjčování věcí movitých,
  - c) pronájem nebytových prostor,
  - d) kopírovací práce,
  - e) organizování veřejných akcí sportovně-kulturního charakteru.)

Čl. II

Statutární orgán

1. Statutárním orgánem školské právnické osoby je ředitel. Ředitel jedná jménem školské právnické osoby a je oprávněn ji zastupovat ve všech záležitostech, které se školské právnické osoby týkají.
2. Ředitel se podepisuje za školskou právnickou osobu tak, že k natištěnému nebo jinak napsanému názvu školské právnické osoby připojí svůj podpis.

3. Ředitel školské právnické osoby je do funkce jmenován zřizovatelem v souladu s § 166 odst. 2 školského zákona.
4. V konkrétních záležitostech může ředitel školské právnické osoby zplnomocnit k jednání další osoby.

Čl. III

Hospodaření a způsob majetkového zajištění činnosti školské právnické osoby

1. Školská právnická osoba bude užívat k výkonu své činnosti majetek vlastní, vypůjčený nebo pronajatý od zřizovatele či od jiné právnické osoby nebo fyzické osoby.
2. Školská právnická osoba hospodaří s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu podle § 160 odst. 1 písm. c) a § 161 školského zákona, s finančními prostředky získanými z dotací z veřejných prostředků, s finančními prostředky poskytnutými jinými právníky nebo fyzickými osobami, rovněž také s finančními prostředky získanými vlastní činností.

Čl. IV

Vznik školské právnické osoby a vymezení doby zřízení

1. Školská právnická osoba vzniká dnem zápisu do rejstříku školských právnických osob.
2. Školská právnická osoba se zřizuje na dobu neurčitou.

Čl. V

Účinnost zřizovací listiny a závěrečné ustanovení

1. Tato zřizovací listina nabývá účinnosti dnem 1. ledna 200. *(Jako den vzniku ŠPO se uvede datum, které bude totožné s prvním dnem poskytování výchovy a vzdělávání ve škole nebo školském zařízení uvedené v hlavním předmětu činnosti ŠPO, doporučuje se uvést první den kalendářního roku.)*
2. Tato zřizovací listina je vyhotovena v ... stejnopisech, z nichž každý má platnost originálu. Po 1 vyhotovení obdrží školská právnická osoba a obce sdružené ve Svazku obcí ..... a 2 vyhotovení zřizovatel.

V ..... dne .....200 ..

.....
podepíš-e/-í zástupc-e/-i Svazku obcí .....
k tomu oprávněn-ý/-í dle stanov Svazku obcí

5. Smlouva o výpůjčce uzavřená mezi dobrovolným svazkem obcí a školskou právnickou osobou

---

SMLOUVA O VÝPŮJČCE

(Název svazku obcí)

se sídlem: .....

IČ: .....

zastoupený: .....

na straně první jako **půjčitel**

a

(Název školské právnické osoby)

se sídlem: .....

zastoupená: ....., který jejím jménem jedná podle § 124 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a § 64 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, před jejím vznikem,

na straně druhé jako **vypůjčitel**

uzavírají v souladu s § 659 až § 662 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, t u t o

Smlouvu o výpůjčce

Čl. I

Předmět a účel výpůjčky

1. Půjčitel přenechává vypůjčitelovi k bezplatnému užívání tyto nemovitosti:

a) .....,

b) .....,

c) .....

Půjčitel prohlašuje, že uvedené nemovitosti jsou majetkem *(název a IČ obce, která je vlastní)* a půjčitel je oprávněn s nimi nakládat v souladu s platným zněním Stanov *(název)* ze dne ...

2. Nemovitosti se přenechávají do užívání včetně veškerých součástí a příslušenství (v případě, že nemovitost bude mít součásti nebo příslušenství, měly by být tyto specifikovány v příloze smlouvy).

3. Půjčitel dále přenechává vypůjčitelovi do výpůjčky movitý majetek v celkové účetní hodnotě ..... Kč.

(Movitý majetek je třeba vymezit ve smlouvě nebo v příloze.)

4. Vypůjčitel věci podle odstavců 1 a 3 ke smluvenému bezplatnému užívání za dále dohodnutých podmínek přijímá a zavazuje se využívat jich v souladu s touto smlouvou k činnosti, kterou je oprávněn vykonávat v souladu se svojí zřizovací listinou ze dne ....
4. O předání a převzetí shora uvedených nemovitostí a movitých věcí bude mezi půjčkem a vypůjčkem sepsán předávací protokol (*strany dále zvaží – kromě obecných požadavků určitosti – další náležitosti protokolu, např. záznamy stavu měřidel*).

Čl. II

Doba trvání výpůjčky

1. Výpůjčka nemovitostí se sjednává na dobu neurčitou (*lze stanovit i na dobu existence školské právnické osoby – vypůjčkem*).
2. Výpůjčku lze ukončit:
  - a) výpovědí kterékoliv smluvní strany [*vymezí se důvod (např. z jakéhokoli důvodu či bez udání důvodů) a způsob podání výpovědi (výpověď musí být písemná a musí být doručena druhé smluvní straně) a délka a počátek výpovědní lhůty*];
  - b) (...) (*Vymezí se další důvody, např. ukončením činnosti školské právnické osoby Svazku obcí*).
3. Půjčkem může požadovat vrácení nemovitosti nebo movité věci, jestliže ji vypůjčkem neužívá řádně nebo jestliže ji užívá v rozporu s účelem uvedeným v čl. I odst. 4 této smlouvy.

Čl. III

Práva a povinnosti vypůjčkem

1. Povinností vypůjčkem je:
  - a) užívat předmět výpůjčky s péčí řádného hospodáře;
  - b) užívat předmět výpůjčky v rozsahu a k účelu dohodnutému v této smlouvě;
  - c) dodržovat bezpečnostní předpisy, předpisy požární, hygienické, bezpečnosti práce a jiné související předpisy, které se vztahují k předmětu výpůjčky.
2. Vypůjčkem je povinen chránit předmět výpůjčky před poškozením, ztrátou nebo zničením.
3. Běžnou údržbu a běžné opravy předmětu výpůjčky zajišťuje vypůjčkem.
4. Vypůjčkem je povinen zapůjčenou nemovitost a movitou věc vrátit, jakmile ji nepotřebuje, nejpozději však do konce stanovené doby zapůjčení.
5. [*Doporučuje se vymezit oprávnění vypůjčkem k dispozici s majetkem; např. v případě stavebních či jiných úprav, užívání jinými osobami (buď úplatně, nebo bezúplatně, může být také stanoveno, že je zapotřebí písemného souhlasu půjčkem)*.]

Čl. IV

Práva a povinnosti půjčkem

1. Půjčkem je povinen udržovat nemovitosti ve stavu způsobilém k řádnému užívání; čl. III odst. 3 tím není dotčen.

2. (...)

(Lze uvážit, zda v člancích III a IV upravit též povinnosti v oblasti pojištění, včetně otázky, kdo ponese náklady, požární ochrany, elektroinstalace a jednání vůči příslušným orgánům z pozice nositele těchto povinností.)

Čl. V

Závěrečná ustanovení

1. Smluvní strany prohlašují, že smlouva byla sepsána podle jejich pravé a svobodné vůle, a že souhlasí s celým obsahem smlouvy.
2. Změny a doplňky smlouvy jsou možné na základě odsouhlasení obou smluvních stran pouze formou písemného dodatku.
3. Ve věcech touto smlouvou neupravených se řídí vzájemná práva a povinnosti smluvních stran příslušnými ustanoveními občanského zákoníku a ostatními obecně závaznými právními předpisy.
4. Smlouva nabývá platnosti dnem podpisu oběma smluvními stranami.
5. Smlouva se vyhotovuje v .... vyhotoveních, z toho půjčitel obdrží .... vyhotovení a vypůjčitel obdrží .... vyhotovení.
6. Uzavření a obsah této smlouvy byl schválen ..... *(uvede se označení nejvyššího orgánu dobrovolného svazku obcí)* usnesením č. .... ze dne .....
7. Po zápisu do rejstříku školských právnických osob tuto smlouvu schválí ředitel nově zřízené školské právnické osoby.

V ..... dne .....

V ..... dne .....

.....

Za půjčitele:

.....

Za vypůjčitele:

6. Obecně závazná vyhláška obce, kterou se stanoví příslušná část školského obvodu základní školy zřizované svazkem obcí

OBECNĚ ZÁVAZNÁ VYHLÁŠKA OBCE,

kteřou se stanoví příslušná část školského obvodu základní školy

Zastupitelstvo obce ..... se na svém ..... zasedání konaném dne ..... usneslo pod bodem programu č. .... vydat podle § 178 odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. 1

Stanovení školských obvodů

VARIANTA 1: Území obce ..... tvoří část školského obvodu (*označí se právnická osoba vykonávající činnost základní školy*) zřízené dobrovolným svazkem obcí .....

VARIANTA 2: Část území obce ..... sestávající z (*následuje označení, které části obce, ulice, čísla popisná apod. – dle místních podmínek – spadají do školského obvodu*) tvoří část školského obvodu ..... zřízené dobrovolným svazkem obcí .....

Čl. 2

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se obecně závazná vyhláška č. .... o ..... (*tento článek vyhláška bude obsahovat pouze v případě, že nahrazuje dosavadní vyhlášku obce*).

Čl. 3

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna .....

.....
starosta

.....
místostarosta

Vyvěšeno na úřední desce dne: .....

Sejmuto z úřední desky dne : .....

7. Organizační schéma svazkového školství
